

GUIA DE L'ESTUDIANT **2010-2011**

FACULTAT D'EDUCACIÓ

GRAU EN MESTRE D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	1
FACULTAT D'EDUCACIÓ	2
Estructura	2
Departaments	2
Òrgans de govern	3
CALENDARI ACADÈMIC	4
ORGANITZACIÓ DELS ENSENYAMENTS	6
Metodologia	6
Procés d'avaluació	7
PLA D'ESTUDIS	9
Ordenació temporal de l'ensenyament	9
ASSIGNATURES DE PRIMER CURS	12
Educació Visual i Plàstica I	12
Escola, Sistema Educatiu i Funció Docent	15
Expressió Musical	19
Llengua anglesa per a Usos Acadèmics	22
Tècniques d'Expressió i Comunicació	24
Didàctica de la Matemàtica I	27
Didàctica i Currículum Escolar	31
Ensenyament de l'Educació Física	34
Psicologia del Desenvolupament	36
Sociologia de l'Educació	39
ASSIGNATURES DE SEGON CURS	42
Didàctica de la Llengua anglesa	42
Didàctica de la Matemàtica II	44
Evolució de l'Educació Contemporània	47
Família, Escola i Entorn	52
Psicologia de l'Educació	55
Didàctica del Llenguatge I	58
Fonaments i Estratègies d'Atenció a la Diversitat	61
Pràctiques I (seminari i estada a l'escola)	64
TIC Aplicades a l'Educació	65

PRESENTACIÓ

En nom de les persones que formem l'equip de deganat, del professorat i del personal d'administració i serveis d'aquesta Facultat, em plau donar-te una cordial benvinguda, tot esperant que el contingut d'aquesta Guia de l'Estudiant t'orienti i t'acompanyi al llarg del curs.

En aquesta guia hi trobaràs tant informacions bàsiques sobre els teus estudis, com la manera d'accedir a altres informacions que no hi figuren de forma completa. Hi podràs consultar el calendari acadèmic, el pla d'estudis del grau que curses, la metodologia emprada, el sistema d'avaluació i l'accés als programes de les assignatures de la teva titulació.

La normativa acadèmica que regeix l'organització dels estudis la trobaràs a la Guia de Serveis i Normatives Acadèmiques, que es lliura en el moment de formalitzar la matrícula. També és important que tinguis en compte que, en el Campus Virtual al qual pots accedir a través del portal web de la Universitat de Vic, pots accedir a altres informacions acadèmiques: els horaris de curs, les qualificacions de les assignatures i com fer diversos tràmits acadèmics.

Finalment, només et volem fer saber que el personal d'administració, el professorat, l'equip de deganat de la Facultat i, d'una manera més particular, la persona responsable de coordinar els estudis del teu grau, estem a la teva disposició per orientar-te i acompanyar-te durant tot el curs i tots els anys que estudiaràs aquí.

Francesc Codina i Valls

Degà de la Facultat

FACULTAT D'EDUCACIÓ

Estructura

La Facultat d'Educació i la Facultat de Ciències Humanes, Traducció i Documentació de la Universitat de Vic ofereixen els ensenyaments següents:

- Diplomatura de Mestre. Especialitat d'Educació Infantil
- Diplomatura de Mestre. Especialitat d'Educació Primària
- Diplomatura de Mestre. Especialitat de Llengua Estrangera
- Diplomatura de Mestre. Especialitat d'Educació Especial
- Diplomatura de Mestre. Especialitat d'Educació Física
- Diplomatura d'Educació Social
- Diplomatura de Biblioteconomia i Documentació
- Llicenciatura de Psicopedagogia
- Llicenciatura de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
- Llicenciatura de Traducció i Interpretació
- Segon cicle de la Llicenciatura de Traducció i Interpretació
- Grau en Mestre d'Educació Infantil
- Grau en Mestre d'Educació Primària
- Grau en Educació Social
- Grau en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
- Grau en Traducció i Interpretació
- Grau en Psicologia

Departaments

Les unitats bàsiques de docència i recerca de la Facultat són els Departaments, que agrupen el professorat d'unes mateixes àrees. Actualment hi ha set departaments:

Departament de Ciències i Ciències Socials

directora: Sònia Esteve i Frigola

Departament d'Expressions Artístiques, Motricitat Humana i Esport

director: Eduard Ramírez i Banzo

Departament de Filologia i didàctica de la llengua i la literatura

director: M. Carme Bernal i Creus

Departament de Pedagogia

director: Antoni Tort i Bardolet

Departament de Psicologia

director: Àngel Serra i Jubany

Departament de Traducció, Interpretació i Llengües Aplicades

director: Marcos Cánovas Méndez

Departament d'Informació i Documentació

directora: Amèlia Forester i Serra

Òrgans de govern

El Deganat

La gestió ordinària en el govern i administració de la Facultat correspon al Deganat, constituït pels membres següents:

Francesc Codina i Valls, degà
Josep Casanovas i Prat, vicedegà
Lucrecia Keim Cubas, cap d'estudis
Mercè Carrera i Peruga, coordinadora dels estudis de Mestre d'Educació Infantil
Teresa Puntí i Jubany, coordinadora dels estudis de Mestre d'Educació Primària
Rosa Guitart i Aced, coordinadora dels estudis d'Educació Social
Eduard Comerma i Torras, coordinador dels estudis de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
Maria Perramon i Civit, coordinadora dels estudis de Traducció i Interpretació
Mila Naranjo i Llanos, coordinadora dels estudis de Psicologia
José Ramón Lago i Martínez, coordinador de màsters i dels estudis de Psicopedagogia
Amèlia Foraster i Serra, coordinadora dels estudis de Biblioteconomia i Documentació

El Consell de Direcció

És l'òrgan col·legiat de govern de la Facultat. Està constituït pels membres següents:

El degà de la Facultat, que el presideix
La resta de membres de l'equip de deganat de la Facultat
Els directors de Departament

CALENDARI ACADÈMIC

PRIMER SEMESTRE

Docència

1r curs: 16 de setembre de 2010 (acollida) al 23 de desembre de 2010

2n curs: del 13 de setembre de 2010 al 23 de desembre de 2010

Setmanes de recuperació (2 setmanes)

10 al 21 de gener de 2011

Setmana intersemestral

24 al 28 de gener de 2011

SEGON SEMESTRE

Docència

1r curs: del 31 de gener al 20 de maig de 2011

2n curs Mestres (13 setmanes): del 31 de gener al 6 de maig de 2011

Setmanes de recuperació

1r curs (3 setmanes): del 23 de maig al 10 de juny de 2011

2n curs Mestres (2 setmanes): del 6 de juny al 17 de juny de 2011

Calendari acadèmic 2010-2011

Docència:

Les 36 setmanes del curs acadèmic es distribuïran entre el 6 de setembre i el 2 de juliol
Les 30 setmanes de docència es distribuïran entre el 6 de setembre i el 4 de juny
Els ensenyaments de Màster i de Formació Continuada podran allargar aquests períodes

Vacances de Nadal:

Del 24 de desembre de 2010 al 7 de gener de 2011, inclosos

Vacances de Setmana Santa:

Del 18 al 25 d'abril de 2011, inclosos

Dies festius:

Dissabte 9 d'octubre de 2010- No lectiu
Dilluns 11 d'octubre de 2010 - Pont
Dimarts 12 d'octubre de 2010- El Pilar
Dissabte 30 d'octubre de 2010- No lectiu
Dilluns 1 de novembre de 2010 - Tots Sants
Dissabte 4 de desembre de 2010- No lectiu
Dilluns 6 de desembre de 2010 - La Constitució
Dimarts 7 de desembre de 2010 - Pont
Dimecres 8 de desembre de 2010 - La Puríssima
Dilluns 13 de juny de 2011 - Segona Pasqua (festa local pendent d'aprovació)
Divendres 24 de juny de 2011 - Sant Joan
Dilluns 4 de juliol de 2011- Pont
Dimarts 5 de juliol de 2011 - Festa Major (festa local)

Observació: Aquest calendari està supeditat a la publicació de les festes locals i autonòmiques

ORGANITZACIÓ DELS ENSENYAMENTS

Metodologia

Els crèdits ECTS

El crèdit ECTS (o crèdit europeu) és la unitat de mesura del treball de l'estudiant en una assignatura. Cada crèdit europeu equival a 25 hores que inclouen totes les activitats que realitza l'estudiant dins d'una determinada assignatura: assistència a classes, consulta a la biblioteca, pràctiques, treball de recerca, realització d'activitats, estudi i preparació d'exàmens, etc. Si una assignatura té 6 crèdits vol dir que es preveu que el treball de l'estudiant haurà de ser equivalent a 150 hores de dedicació a l'assignatura (6 x 25).

Les competències

Quan parlem de competències ens referim a un conjunt de coneixements, capacitats, habilitats i actituds aplicades al desenvolupament d'una professió. Així doncs, la introducció de competències en el currículum universitari ha de possibilitar que l'estudiant adquireixi un conjunt d'atributs personals, habilitats socials, de treball en equip, de motivació, de relacions personals, de coneixements, etc., que li permetin desenvolupar funcions socials i professionals en el propi context social i laboral.

Algunes d'aquestes competències són comunes a totes les professions d'un determinat nivell de qualificació. Per exemple, tenir la capacitat de resoldre problemes de forma creativa, o de treballar en equip, són **competències generals o transversals** de pràcticament totes les professions. És de suposar que un estudiant universitari les adquirirà, incrementarà i consolidarà al llarg dels seus estudis, primer, i, després, en la seva vida professional.

Altres competències, en canvi són **específiques** de cada professió. Un educador o educadora social, posem per cas, ha de dominar unes competències professionals molt diferents de les que ha de dominar una traductora o un intèrpret.

L'organització del treball acadèmic

Les competències professionals plantegen l'ensenyament universitari més enllà de la consolidació dels continguts bàsics de referència per a la professió. Per tant, demana unes formes de treball complementàries a la transmissió de continguts i és per això que en els ensenyaments en modalitat presencial parlem de tres tipus de treball a l'aula o en els espais de la Universitat de Vic, que en el seu conjunt constitueixen les hores de contacte dels estudiants amb el professorat:

Les **sessions de classe** s'entenen com a hores de classe que imparteix el professorat a tot el grup. Aquestes sessions inclouen les explicacions del professorat, les hores de realització d'exàmens, les conferències, les projeccions, etc. Es tracta de sessions centrades en algun o alguns continguts del programa.

Les **sessions de treball dirigit** s'entenen com a hores d'activitat dels estudiants amb la presència del professorat (treball a l'aula d'ordinadors, correcció d'exercicis, activitats en grup a l'aula, col·loquis o debats, pràctiques de laboratori, seminaris en petit grup, etc. Aquestes sessions podran estar dirigides a tot el grup, a un subgrup o a un equip de treball.

Les **sessions de tutoria** són aquelles hores en què el professorat atén de forma individual o en petit grup els estudiants per conèixer el progrés que van realitzant en el treball personal de l'assignatura, orientar o dirigir els treballs individuals o grupals o per comentar els resultats de l'avaluació de les diferents activitats. La iniciativa de l'atenció tutorial pot partir del professorat o dels mateixos estudiants per plantejar dubtes sobre els treballs de l'assignatura, demanar orientacions sobre bibliografia o fonts de consulta, conèixer l'opinió del professorat sobre el propi rendiment acadèmic o aclarir dubtes sobre els continguts de l'assignatura. La tutoria és un element fonamental del procés d'aprenentatge de l'estudiant.

Dins el pla de treball d'una assignatura també s'hi preveuran les sessions dedicades al **treball personal dels estudiants** que són les hores destinades a l'estudi, a la realització d'exercicis, a la recerca d'informació, a la consulta a la biblioteca, a la lectura, a la redacció i realització de treballs individuals o en grup, a la preparació d'exàmens, etc.

Consulteu els plans de treball de les assignatures de les titulacions que s'imparteixen també en modalitat online per veure com s'organitza el treball acadèmic en aquesta modalitat.

El Pla de treball

Aquesta nova forma de treballar demana planificació per tal que l'estudiant pugui organitzar i preveure la feina que ha de realitzar a les diferents assignatures. És per això que el Pla de treball esdevé un recurs important que possibilita la planificació del treball que ha de fer l'estudiant en un període de temps limitat.

El Pla de treball reflecteix la concreció dels objectius, continguts, metodologia i avaluació de l'assignatura dins l'espai temporal del semestre o del curs. Es tracta d'un document que guia per planificar temporalment les activitats concretes de l'assignatura de forma coherent amb els elements indicats anteriorment.

El Pla de treball és l'instrument que dona indicacions sobre els continguts i les activitats de les sessions de classe, les sessions de treball dirigit i les sessions de tutoria i consulta. En el Pla de treball s'hi concreten i planifiquen els treballs individuals i de grup i les activitats de treball personal de consulta, recerca i estudi que caldrà realitzar en el marc de l'assignatura.

El Pla de treball es centra bàsicament en el treball de l'estudiant i l'orienta perquè planifiqui la seva activitat d'estudi encaminada a l'assoliment dels objectius de l'assignatura i a l'adquisició de les competències establertes.

L'organització del pla de treball pot obeir a criteris de distribució temporal (quinzenal, mensual, semestral, etc.) o bé pot estar organitzat seguint els blocs temàtics del programa de l'assignatura (o sigui, establint un pla de treball per a cada tema o bloc de temes del programa).

Procés d'avaluació

Segons la normativa de la Universitat de Vic, "els ensenyaments oficials de grau s'avaluaran de manera continuada i hi haurà una única convocatòria oficial per matrícula. Per obtenir els crèdits d'una matèria o assignatura s'hauran d'haver superat les proves d'avaluació establertes en la programació corresponent".

L'avaluació de les competències que l'estudiant ha d'assolir en cada assignatura requereix que el procés d'avaluació no es redueixi a un únic examen final. Per tant, s'utilitzaran diferents instruments per poder garantir una avaluació continuada i més global que tingui en compte el treball que s'ha realitzat per assolir els diferents tipus de competències. És per aquesta raó que parlem de dos tipus d'avaluació amb el mateix nivell d'importància:

Avaluació de procés: Seguiment del treball individualitzat per avaluar el procés d'aprenentatge realitzat durant el curs. Aquest seguiment es pot fer amb les tutories individuals o grupals, el lliurament de treballs de cada tema i la seva posterior correcció, amb el procés d'organització i assoliment que segueixen els membres d'un equip de forma individual i col·lectiva per realitzar els treballs de grup, etc.

L'avaluació del procés es farà a partir d'activitats que es realitzaran de forma dirigida o s'orientaran a la classe i tindran relació amb la part del programa que s'estigui treballant. Alguns exemples serien: comentari d'articles, textos i altres documents escrits o audiovisuals (pel·lícules, documentals, etc.); participació en debats col·lectius, visites, assistència a conferències, etc. Aquestes activitats s'avaluaran de forma continuada al llarg del quadrimestre.

Avaluació de resultats: Correcció dels resultats de l'aprenentatge de l'estudiant. Aquests resultats poden ser de diferents tipus: treballs en grup de forma oral i escrita, exercicis de classe realitzats individualment o en petit grup, reflexions i anàlisis individuals en les quals s'estableixen relacions de diferents fonts d'informació més enllà dels continguts explicats pel professorat a les sessions de classe, redacció de treball individuals, exposicions orals, realització d'exàmens parcials o finals, etc.

Les darreres setmanes del semestre estaran dedicades a la realització de proves i activitats de recuperació per als estudiants que no hagin superat l'avaluació continuada. Els estudiants que no superin la fase de recuperació hauran de matricular i repetir l'assignatura el proper curs.

PLA D'ESTUDIS

Tipus de matèria	Crèdits
Formació Bàsica	60
Obligatòria	100
Optativa	30
Treball de Fi de Grau	9
Pràctiques Externes	41
Total	240

Ordenació temporal de l'ensenyament

PRIMER CURS

	Crèdits	Tipus
Educació Visual i Plàstica I	6.00	Obligatòria
Escola, Sistema Educatiu i Funció Docent	6.00	Formació Bàsica
Expressió Musical	6.00	Obligatòria
Llengua anglesa per a Usos Acadèmics	6.00	Formació Bàsica
Tècniques d'Expressió i Comunicació	6.00	Formació Bàsica
Didàctica de la Matemàtica I	6.00	Obligatòria
Didàctica i Currículum Escolar	6.00	Formació Bàsica
Ensenyament de l'Educació Física	6.00	Obligatòria
Psicologia del Desenvolupament	6.00	Formació Bàsica
Sociologia de l'Educació	6.00	Formació Bàsica

SEGON CURS

	Crèdits	Tipus
Didàctica de la Llengua Anglesa	6.00	Obligatòria
Didàctica de la Matemàtica II	6.00	Obligatòria
Evolució de l'Educació Contemporània	6.00	Formació Bàsica
Família, Escola i Entorn	6.00	Formació Bàsica
Psicologia de l'Educació	6.00	Formació Bàsica
Didàctica del Llenguatge I	6.00	Obligatòria
Fonaments i Estratègies d'Atenció a la Diversitat	6.00	Formació Bàsica
Pràctiques I (seminari i estada a l'escola)	8.00	Pràctiques Externes
TIC Aplicades a l'Educació	4.00	Obligatòria

TERCER CURS

	Crèdits	Tipus
Didàctica de les Ciències Socials I	6.00	Obligatòria
Didàctica del Llenguatge II	9.00	Obligatòria
Educació Dramàtica	6.00	Obligatòria
Fonaments de l'Educació Física	6.00	Obligatòria
Optatives	6.00	Optativa
Didàctica de les Ciències Experimentals I	6.00	Obligatòria
Educació Visual i Plàstica II	6.00	Obligatòria
Optatives	6.00	Optativa
Pràctiques II (seminari i estada a l'escola)	15.00	Pràctiques Externes

QUART CURS

	Crèdits	Tipus
Didàctica de la Literatura	3.00	Obligatòria
Didàctica de les Ciències Experimentals II	6.00	Obligatòria
Didàctica de les Ciències Socials II	6.00	Obligatòria
Optatives	9.00	Optativa
Mètodes d'investigació (seminari del Treball de Fi de Grau)	3.00	Treball de Fi de Grau
Optatives	9.00	Optativa
Pràctiques III(seminari i estada a l'escola)	18.00	Pràctiques Externes
Treball de Fi de Grau	6.00	Treball de Fi de Grau

ASSIGNATURES DE PRIMER CURS

Educació Visual i Plàstica I

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Els continguts d'educació artística al Grau d'Educació Primària es despleguen en dues assignatures: Educació Visual i Plàstica 1 i 2, a primer i a tercer curs respectivament. En la primera hi trobarem una introducció als elements bàsics del llenguatge plàstic, seguida dels continguts fonamentals en educació visual i audiovisual.

Identificar i conèixer els codis lingüístics dels missatges visuals, tant d'aquells que es vehiculen a través d'imatges fixes, siguin de producció quirogràfica o tecnològica, com d'aquells altres que ho fan a través de missatges i mitjans audiovisuals.

Conèixer els procediments tècnics i els sistemes de producció bàsics dels mitjans audiovisuals.

Proporcionar eines metodològiques i conceptuals bàsiques per a iniciar-se en l'anàlisi dels missatges visuals i audiovisuals, i el seu impacte cultural i social.

Donar a conèixer estratègies didàctiques per incorporar l'expressió plàstica, visual i audiovisual al procés d'ensenyament-aprenentatge.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.

Tenir habilitat en l'ús de les TIC.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Fomentar l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació en l'alumnat d'Educació Primària.

Comprendre els principis que contribueixen a la formació cultural, personal i social des de les arts i saber valorar i apreciar l'educació artística com a instrument fonamental per a la formació integral de les persones.

Adquirir recursos per fomentar la participació al llarg de la vida en activitats musicals, audiovisuals i plàstiques dins i fora de l'escola.

Saber relacionar l'educació artística amb la creativitat.

CONTINGUTS:

I Fonaments d'Educació Plàstica

1. La plàstica com a llenguatge:
  1. Elements bàsics: l'espai i el pla.
  2. Límits d'espai.
  3. Plans horitzontal, vertical i inclinat.
  4. Eines informàtiques per treballar la plàstica a l'aula.
2. El punt i la línia en l'espai i en el pla:
  1. Capacitat expresiva del punt i la línia.
  2. Línies ofertes i tancades.
  3. Línies narrativofiguratives i línies abstractes.
  4. El dibuix.
  5. Lectura de formes.
3. El color:
  1. Descomposició de la llum.
  2. Síntesi del color.
  3. Colors càlids i colors freds.

II Fonaments d'Educació Visual

1. Imatge i representació:
  1. Definició i característiques de la imatge.
  2. Bases fisiològiques de la percepció visual i sonora.
  3. Imatge figurativa, simbòlica i abstracta.
  4. Imatge fixa i seqüencial.
  5. La imatge i els mitjans de comunicació de masses.
2. La imatge fixa: la fotografia:
  1. Mecanització de la imatge i densificació icònica.
  2. Orígens de la fotografia: Niepce-Daguerre-Talbot.
  3. Característiques de la representació fotogràfica (estructura, nitidesa, contrast, color, textura, espai, temps, composició).
  4. La càmera fotogràfica: tipologies i elements.
  5. La fotografia digital: Tecnologia i paràmetres (resolució, formats).
3. Possibilitats educatives de la fotografia:
  1. Anàlisi de la imatge fixa (fotografia, cartell).
  2. Fotografia analògica i PFA: fotogrames i fotografia estenopeica.
  3. Editors gràfics i presentacions gràfiques i audiovisuals d'us educatiu (P3, PS, PWP, WMV, ...).
  4. Edició gràfica d'imatges digitals.
4. La representació seqüencial I: la imatge cinematogràfica:
  1. Precedents de la imatge en moviment.
  2. Orígens i tecnologia del cinema.
  3. L'articulació del llenguatge cinematogràfic: Méliès-Porter-Griffith-Eisenstein. L'aportació avantguardista.
  4. Llenguatge cinematogràfic i relat audiovisual.
5. La representació seqüencial II: la imatge electrònica:
  1. De la televisió al vídeo.
  2. El vídeo digital: tecnologia i formats.
  3. La producció videogràfica.
6. Aplicacions educatives dels mitjans audiovisuals:
  1. Anàlisi de la representació audiovisual.
  2. La guionització com a eina d'aprenentatge audiovisual.

3. Presentació de pel·lícules i elaboració de la guia didàctica d'un film.
4. El vídeo a l'escola: eina de documentació, aprenentatge, socialització i expressió.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Aparici, R.; García, A.; Valdívila, M. La imagen. Madrid: UNED, 1992.
- Arnheim, Rudolf Arte y percepción visual. Madrid: Alianza Editorial, 1998.
- Bartolomé, A. Nuevas tecnologías en el aula. Guía de supervivencia. Barcelona: Graó, 1999.
- Cirlot, Lourdes, Las claves de las vanguardias artísticas en el siglo XX, como identificarlas. Barcelona: Ariel, 1998.
- Dondis, Doris A. La sintaxis de la imagen. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.
- Ferrés, Joan Educar en la cultura del espectáculo. Barcelona: Paidós, 2000.
- Ferrés, Joan (coord.) Com veure la TV?, I, II i III. Barcelona: Generalitat de Catalunya-Consell de l'Audiovisual de Catalunya, 1998.
- Kandinsky, Wasily Punto y linea sobre el plano. Barcelona: Plaza y Janés, 1996.

Complementària

- Cabero, J.; Salinas, J.; Duarte, A.M.; Domingo, J. Las nuevas tecnologías aplicadas a la educación. Madrid: Síntesis Educación, 2000.
- De Pablos, J.; Jiménez, J. Nuevas tecnologías. Comunicación Audiovisual y Educación. Barcelona: Cedecs, 1998.
- Cirlot, Juan Eduardo El espíritu abstracto. Barcelona: Labor.
- Ferrés, Joan Televisión y educación. Barcelona: Paidós, 1998.
- Shapiro, Meyer El arte moderno. Madrid: Alianza Editorial, 1987.
- Vigotsky, L.S. La imaginación y el arte en la infancia. Madrid: Akal, 1993.

Escola, Sistema Educatiu i Funció Docent

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Objectius

Adquirir les competències necessàries per dur a terme la tasca professional
Conèixer i reflexionar sobre els elements interns i externs que conformen el marc pedagògic, l'estructura, el funcionament i la vida d'un centre escolar.
Fonamentar-se en una visió sistèmica de l'escola, els seus elements i els agents amb els quals s'interrelaciona a l'hora de fer anàlisis, interpretacions i presa de decisions educatives
Reconèixer i analitzar indicadors de l'estructura organitzativa dels centres per poder prendre decisions de millora en el seu funcionament.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
Tenir capacitat d'organitzar i planificar.
Tenir capacitat per prendre decisions.
Saber aplicar els coneixements teòrics a la pràctica.
Preocupar-se per l'actualització dels coneixements professionals i assumir la necessitat de la formació permanent.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Conèixer els fonaments de l'educació primària des d'una perspectiva integral.
Conèixer l'evolució històrica del sistema educatiu al nostre país i els condicionants pedagògics, polítics i legislatius de l'activitat educativa.
Relacionar teoria i pràctica amb la realitat de l'aula i del centre.
Ser capaç d'exercir de forma ètica i responsable la funció docent.

CONTINGUTS:

1. L'escola i l'educació
  1. Finalitats de l'educació
  2. L'escola com a eina social. Centres educatius i entorn social
  3. Paradigmes educatius i escola
2. Fer de mestres
  1. El perfil professional de les i dels mestres: competències
  2. Tasques i responsabilitats dels i de les mestres en la interacció. La funció tutorial
3. El marc legal i les polítiques educatives
  1. Legislació de l'àmbit educatiu
  2. Escolarització i polítiques educatives
  3. Caracterització laboral i professional de les i dels mestres

4. Organització del centre educatiu
  1. Estructura del sistema Educatiu
  2. Tipologies dels centres educatius
  3. Estructura organitzativa de l'escola
5. La presa de decisions del centre com a comunitat educativa
  1. L'autonomia del centre educatiu.
  2. Documents i instruments per a l'organització i la gestió escolar
  3. L'organització dels òrgans personals
  4. L'organització dels recursos materials
  5. L'organització dels recursos funcionals
  6. Les relacions amb l'entorn

AVALUACIÓ:

S'avaluaran i hauran d'estar aprovats tots els treballs individuals i col·lectius que es realitzin al llarg de l'assignatura.

Avaluació de procés: 20%

assistència i participació a classe
 activitats i pràctiques de classe
 tutoria individual
 tutoria grupal

Avaluació de resultats: 80%

treball individual i grupal sobre una lectura (35%)
 treball individual i grupal sobre el bloc 3 i 4 del temari (25%)
 examen sobre el bloc 5 (20%)

BIBLIOGRAFIA:

General

Carda, Rosa M.; Larrosa, Faustino (2007): La organización del centro educativo. Manual para maestros. Alicante: Club universitario.

Cantón, Isabel (coord.) (1996): Manual de organización de centros educativos. Barcelona: Oikos-tau.

Cela, Jaume; Palou, Juli (2004): Va de mestres. Carta als mestres que comencen. Barcelona: Rosa Sensat.

Fullan, Michael; Hargreaves, Andy (1997): ¿Hay algo por lo que merezca la pena luchar en la escuela? Sevilla: Publicaciones MCEP.

Gairin, Joaquín i altres (1996): Manual de organización de instituciones educativas. Madrid: Escuela Española.

Santos Guerra, Miguel Ángel (1997): La luz del prisma. Para comprender las organizaciones educativas. Archidona: Aljibe.

Bloc 1. L'escola i l'educació

Delors, Jacques (1996): La educación encierra un tesoro. Informe de la Unesco. Madrid: Santillana.

Gimeno, José (2000): La educación obligatoria: su sentido educativo y social. Madrid: Morata.

Gimeno, José; Pérez, Ángel (1992): Comprender y transformar la enseñanza, Madrid: Morata.

Imbernón, Francesc (coord.) (1999): La educación en el siglo XXI. Los retos del futuro inmediato. Barcelona: Graó.

Morin, Edgar (2001): Los siete saberes necesarios para la educación del futuro. Barcelona: Paidós.

Pérez Gómez, Angel (1998): La cultura escolar en la sociedad neoliberal. Madrid: Morata.

Bloc 2. Fer de mestres

Arnaiz, Pere i altres (2001): La acción tutorial. Barcelona: Graó.

Comellas, M. Jesús (coord) (2002): Las competencias del profesorado para la acción tutorial. Barcelona: Praxis.

Giner, Antoni i altres (2008): La tutoria y el tutor. Estrategias para su práctica. Barcelona:

Horsori (Cuadernos de Formación del Profesorado, 21).

Bloc 3. El marc legal i les polítiques educatives

Diversos Autors (2002): Informe educativo 2002. La calidad del sistema educativo. Madrid: Santillana/Fundación Hogar del empleado.

Escamilla, Amparo; Lagares, Ana Rosa (cols.) (2006): La LOE: perspectiva pedagógica e histórica. Glosario de términos esenciales. Barcelona: Graó.

Ferrer Julià, Ferran (director); Ferrer Esteban, Gerard; Castel Baldellou, José Luís (2006): PISA 2003 a Catalunya. Una ullada a les desigualtats educatives. Barcelona: Fundació Bofill (Publicacions Digitals, 2).

Laukkanen, Reijo (2006): Claus de l'èxit del sistema educatiu finlandès. Barcelona: Fundació Bofill (Debats d'Educació, 7).

Marchesi, Alvaro (2000): Controversias en la educación española. Madrid: Alianza Editorial.

Santamaria, Germán (1998): Compilación legislativa básica: LODE, LOGSE, LOPEC. Madrid: Universidad de Alcalá.

Bloc 4. Organització del centre educatiu

Antúnez, Serafí (2000): La acción directiva en las instituciones escolares. Análisis y propuestas. Barcelona: ICE UB/Horsori.

Bolívar, Antonio (2000): Los centros educativos como organizaciones que aprenden. Madrid: La Muralla.

Cantón, Isabel (coor.) (2000): Las organizaciones escolares: hacia nuevos modelos. Buenos Aires: Fundec.

GAIRÍN, Joaquin (2000): La organización escolar: contexto y texto de actuación. Madrid: La Muralla.

Gairín, Joaquin; Antúnez, Serafí (2008): Organizaciones educativas al servicio de la sociedad.

Madrid: Wolters Kluwer España.

Gimeno, José; Carbonell, Jaume (coord.) (2004): El sistema educativo. Una mirada crítica. Madrid: Praxis.

Pastora, José Francisco (1996): Organización y funcionamiento de centros de educación infantil y primaria. Madrid: Escuela Española.

Santos Guerra, Miguel Angel (1994): Entre bastidores. El lado oculto de la organización escolar. Archidona, Malaga: Aljibe.

Bloc 5. La presa de decisions del centre com a comunitat educativa

Diversos Autors (2000): El Proyecto Educativo de la institución escolar. Barcelona: Graó.

Antúnez, Serafí i altres (2000): El proyecto educativo de la institución escolar. Barcelona: Graó.

Armengol, Carme; Freixas, Mònica; Pallarès, Rosa M. (2000): Seguint el fil de l'organització. Cerdanyola: Serveis de publicacions UAB.

Domènech, Joan; Viñas, Jesús (1997): La organización del espacio y del tiempo. Barcelona: Graó.

Domínguez Fernández, Guillermo i Mesanza, Jesús (coord.) (1996): Manual de organización de instituciones educativas. Madrid: Escuela española.

Gairín, Joaquín; Antúnez, Serafí (1996): La organización escolar. Práctica y fundamentos. Barcelona: Graó.

Gairín, Joaquín; Darder, Pere (coord.) (1994): Organización de centros educativos. Aspectos básicos. Barcelona: Praxis.

García Albadalejo, Antonio (coord) (2008): La autonomía de los centros escolares. Madrid: Secretaria general técnica del Ministerio de Educación, política y deporte.

García Requena, Filomena. (1997): Organización escolar y gestión de centros educativos. Archidona, Málaga: Aljibe.

Parcerisa, Artur (1996): Materiales curriculares. Como elaborar-los, seleccionarlos y usarlos. Barcelona: Graó.

Expressió Musical

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

L'assignatura d'Expressió Musical té un caràcter general i introductorí dins la matèria i es planteja un doble repte: d'una banda donar al futur mestre d'educació primària les eines necessàries per a la utilització de la música com a recurs i eina, i de l'altra posar les bases del coneixement musical i la seva didàctica de cara a futures mencions específiques.

A través d'un enfocament accessible, d'aprenentatge cooperatiu i transversalitat, pretenem acostar al futur mestre el coneixement cognitiu, didàctic, pedagògic i emocional de la música, del seu paper a l'escola i en la formació integral de l'individu, i donar-li eines i recursos per al seu futur desenvolupament professional com a mestre creatiu i flexible.

L'assignatura es planteja, partint de la base de la diversitat de nivells i interessos personals tradicionals en aquest camp, els següents objectius principals:

Apropar a l'alumnat el fenomen musical en tota la seva complexitat i envergadura des d'un enfocament accessible i no elitista. Tothom és músic.

Donar eines suficients per a la utilització de la música com a eina i recurs dins l'aula.

Afavorir i fomentar el gaudi a través de la pràctica i l'escolta musical tant com a vivència personal com des d'un enfocament metodològic (feed-back positiu).

Analitzar i valorar la situació de la música a l'escola i a la nostra societat actual i reflexionar sobre el paper que hauria de tenir.

Eixamplar el ventall de possibilitats musicals, obrir perspectives i donar recursos en una línia eclèctica, multicultural i no etnocèntrica.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.

Tenir capacitat d'organitzar i planificar.

Tenir habilitat per treballar i comunicar-se en un equip interdisciplinari.

Saber aplicar els coneixements teòrics a la pràctica.

Tenir curiositat intel·lectual.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Comprendre els principis que contribueixen a la formació cultural, personal i social des de les arts i saber valorar i apreciar l'educació artística com a instrument fonamental per a la formació integral de les persones.

Adquirir recursos per fomentar la participació al llarg de la vida en activitats musicals, audiovisuals i plàstiques dins i fora de l'escola.

Saber relacionar l'educació artística amb la creativitat.

CONTINGUTS:

Música i educació

L'ensenyament musical.
La intel·ligència musical.
Incidència de la música en el desenvolupament de l'infant.
El currículum.
Evolució històrica de la didàctica musical.

La música com a eina didacticopedagògica.

Metodologies i fonaments de l'educació musical.
Valor inclusiu, transversal, integrador, cooperatiu i multicultural de la música.
Recursos musicals per al mestre.

Elements i signes de la música.

El so i les seves qualitats.
El so i l'emoció. Notació i llenguatge.
Implicacions didacticopedagògiques.

La praxi musical a l'aula:

Respiració. El cant, la veu i la cançó.
El ritme. Els instruments musicals.
La praxi instrumental.

L'audició: L'escolta.

El paisatge sonor.
L'aproximació estètica a la música.
Músiques d'arreu del món i de tots els temps.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà de forma continuada. Durant el semestre, l'alumnat realitzarà diverses tasques avaluable, tant individuals com grupals, escrites, orals i pràctiques col·lectives. El professorat farà el seguiment de les sessions de treball dirigit i tutories individuals.

1. Les tasques han d'estar aprovades en la seva totalitat.
2. Els terminis de lliurament de les activitats avaluable seran improrrogables.

Avaluació dels resultats

La nota final de l'assignatura serà el resultat de les notes parcials de les següents activitats:

1. Tasques de curs: 30%
2. Treball grupal de didàctica aplicada: 40%
3. Exercicis escrits:30%

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

1. Blacking, J. Fins a quin punt l'home és músic? Vic: Eumo Editorial, 1994.
2. Maideu, J. Assaig, cançons i exercicis. Vic: Eumo Editorial, 1998.
3. Stravinsky, I. Poética musical. Madrid: Taurus, 1977.
4. Schafer, R.M. Nuevo paisaje sonoro. Buenos Aires: Ricordi, 1969.
5. Schafer, R.M. El rinoceronte en el aula. Buenos Aires: Ricordi, 1975.
6. Schafer, R.M. Cuando las palabras cantan. Buenos Aires: Ricordi, 1984.
7. Willems, E. El valor humano de la educación musical. Buenos Aires: Ricordi, 1981.

Complementària

1. Aguirre, P. La música en la escuela, la audición. Barcelona: Graó, 2003.
2. Alsina, P. El àrea de educación musical. Barcelona: Graó, 1997.

Llengua Anglesa per a Usos Acadèmics

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

L'assignatura Llengua Anglesa per a Usos Acadèmics és una assignatura instrumental que permet als alumnes desenvolupar les habilitats de producció i comprensió de textos orals i escrits dins d'un context acadèmic. Els objectius específics d'aquesta assignatura són:

- Promoure l'autonomia de l'alumne per llegir, escriure i entendre textos acadèmics
- Desenvolupar estratègies de comprensió lectora de textos acadèmics
- Desenvolupar estratègies d'expressió escrita de textos acadèmics
- Comprendre i desenvolupar presentacions orals acadèmiques
- Conèixer i utilitzar les estructures gramaticals i vocabulari adients per al context acadèmic

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Comunicar-se de forma oral i escrita en una llengua estrangera.
- Tenir habilitat en la recerca i gestió de la informació.
- Saber aplicar els coneixements teòrics a la pràctica.
- Tenir habilitat per treballar amb autonomia.
- Saber establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits del coneixement.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Comprendre els principis bàsics de les ciències del llenguatge i la comunicació.
- Fomentar la lectura i animar a escriure.

CONTINGUTS:

1. Estratègies de lectura acadèmica
  1. La lectura efectiva
  2. La lectura globalitzada
  3. La lectura focalitzada
2. Estratègies d'escriptura acadèmica
  1. Estructura de la frase, ordre de mots i connectors
  2. Desenvolupament del paràgraf: tesi, desenvolupament i conclusió
  3. L'argumentació
  4. Cites i paràfrasis
1. Estratègies per a presentacions orals
  1. Estratègies de comprensió de presentacions orals acadèmiques
  2. Els procés de preparació d'una presentació oral
  3. La llengua de les presentacions orals

1. El vocabulari acadèmic
  1. Ús del diccionari

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura s'estructura en tres components:

- Proves (2): 40%
- Treball personal: 50% (2 redaccions, 5 activitats, presentació oral)
- Participació: 10%

Per aprovar l'assignatura cal aprovar tots tres components.

Proves. Hi haurà dues proves durant el semestre. Per aprovar l'assignatura, cal aprovar-les totes dues.

Treball personal. Són les activitats assignades pel professor que fa l'alumne per adquirir les competències de l'assignatura.

Participació. En aquesta assignatura, participar vol dir anar a les sessions amb la feina preparada i participar en les discussions dels exercicis d'una manera productiva.

La recuperació d'una o més parts de l'avaluació es farà durant el període de proves i activitats de recuperació al final del semestre.

BIBLIOGRAFIA:

- Bailey, S. (2006). Academic writing. A handbook for international students. Londres: Routledge.
- McCarthy, M.; O'Dell, F. (2008). Academic vocabulary in use. Cambridge: Cambridge University Press.
- Longman language activator. (1993). Londres: Longman.
- Murphy, R. (2004). English grammar in use. Intermediate. Cambridge: Cambridge University Press.
- Oxford pocket català per a estudiants d'anglès. (2002). Oxford: Oxford University Press.
- Philpot, S.; Curnick, L. (2007). New Headway. Academic skills. Level 3. Oxford: Oxford University Press.
- Seal, B. (1997). Academic encounters. Cambridge: Cambridge University Press.
- Terry, M.; Wilson, J. (2004). Focus on academic skills. Londres: Pearson Longman.

Tècniques d'Expressió i Comunicació

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Conèixer i utilitzar els diferents gèneres discursius, orals i escrits, propis dels àmbits universitari i professional.

Aprendre a utilitzar la llengua amb rigor formal (convencions estilístiques, tipogràfiques, etc.) i lingüístic (estàndard oral i escrit de la llengua catalana).

Garantir que l'alumnat adquireixi un nivell de competència lingüística i comunicativa adequats per tal de poder-se comunicar amb eficàcia i precisió en l'àmbit acadèmic i professional.

Desenvolupar estratègies de recerca d'informació, d'anàlisi i de construcció de coneixement a partir de la pròpia experiència i la dels altres, saber-la documentar, fonamentar i comunicar de forma oral i escrita.

L'assignatura és instrumental i serveix per introduir l'alumnat als gèneres discursius propis de la comunitat universitària, tant orals com escrits, així com també als gèneres discursius propis de l'àmbit professional específic. Aquest plantejament permet vincular-la amb altres assignatures del grau, en la mesura que dota l'alumnat d'eines per produir, comprendre i interpretar textos dels àmbits científic, acadèmic i professional en llengua catalana.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.

Tenir habilitat en la recerca i gestió de la informació.

Saber argumentar i justificar les decisions pròpies.

Desenvolupar una actitud receptiva i empàtica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Comprendre els principis bàsics de les ciències del llenguatge i la comunicació.

Ser hàbil en l'ús del cos i el gest com a vehicle de comunicació.

CONTINGUTS:

1. La competència comunicativa oral i escrita
  1. El/la mestre/a i la comunicació
2. La variació lingüística
  1. Les varietats i els registres
  2. L'estàndard
3. La composició escrita
  1. El procés de composició escrita: planificació, textualització i revisió
  2. Les propietats textuais: adequació, coherència i cohesió
  3. Gèneres discursius escrits propis de l'àmbit acadèmic i professional
  4. Recursos per a la composició escrita

4. El discurs oral
  1. El procés de planificació del discurs oral formal
  2. Estratègies de producció i comprensió orals
  3. Gèneres discursius orals propis de l'àmbit acadèmic i professional
  4. Criteris de locució i correcció fonètica

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés:

L'avaluació de l'assignatura és continuada. Al llarg del curs l'alumnat realitzarà diverses tasques orals i escrites, individuals i grupals, a dins i a fora de l'aula, que, d'acord amb un pla de treball, li permetran anar assolint els continguts de l'assignatura. La professora en farà el seguiment a les sessions de treball dirigit i a les tutories individuals. Cal tenir en compte que:

Totes les produccions orals i escrites es realitzaran en llengua catalana.

S'han d'aprovar tots els blocs per separat.

El termini de lliurament/execució de totes les activitats de l'avaluació és improrrogable.

Qualsevol activitat que presenti deficiències formals, de normativa o de redacció no serà avaluat de contingut.

Avaluació de resultats:

L'assignatura té una única convocatòria oficial. La qualificació final serà el resultat de tres notes parcials, que cal tenir aprovades per separat, i en els percentatges que s'indiquen a continuació:

Notes parcials. Percentatges de la qualificació final

Bloc I: Tasques orals i escrites 50%

Bloc II: Projecte 25%

Bloc III: Prova 25%

La recuperació d'una o més parts de l'avaluació es farà durant el període de proves i activitats de recuperació.

BIBLIOGRAFIA:

Artigas, Rosa (coord.). Habilitats comunicatives. Una reflexió sobre les usos lingüístics. Vic: Eumo Editorial, 1999.

Camps, Anna (comp.). Seqüències didàctiques per a aprendre a escriure. Barcelona: Graó, 2003.

Cassany, Daniel. Construir l'escriptura. Barcelona: Empúries, 1999.

Cassany, Daniel. La cuina de l'escriptura. Barcelona: Empúries, 2002.

Cassany, Daniel. Esmolar l'eina. Guia de redacció per a professionals. Barcelona: Empúries, 2007.

Coromina, Eusebi. Manual de redacció i estil. Vic: El 9 Nou, 2008.

Coromina, Eusebi. Pràctiques d'expressió i comunicació. Vic: Eumo Editorial, 1987.

El Hachmi, Najat. Jo també sóc catalana. Barcelona: Columna, 2008.

Mestres, Josep M. i altres. Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos. Vic: Eumo Editorial/Associació de Mestres Rosa Sensat/Universitat de Barcelona/Universitat Pompeu Fabra, 2007.

Enllaços

<http://www.iec.cat> (Institut d'Estudis Catalans)
<http://www.termcat.net> (TERMCAT)
<http://sl.uvic.cat> (Serveis Lingüístics de la Universitat de Vic).
<http://www20.gencat.cat/portal/site/Llengcat> (Llengua catalana, Generalitat de Catalunya)
<http://www.cpl.cat> (Consorti per a la Normalització Lingüística)
<http://www.parla.cat> (Aprendre Català a Internet)
http://antalya.uab.es/gab-llengua-catalana/web_argumenta_obert (ARGUMENTA. Competències lingüístiques i comunicatives)
<http://salc.upf.edu/index.php> (Servei d'Autoformació en Llengua)

Didàctica de la Matemàtica I

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Didàctica de la Matemàtica I és una assignatura de primer curs que forma part de la matèria principal Didàctica de la Matemàtica, en la qual hi ha incloses les assignatures Didàctica de la Matemàtica I i Didàctica de la Matemàtica II, també de 6 crèdits, i que es fa a segon curs. Els objectius generals de l'assignatura són els següents:

- Conèixer les característiques epistemològiques i de construcció del coneixement matemàtic.
- Adquirir les principals nocions sobre els processos matemàtics.
- Analitzar les matemàtiques com a coneixement sociocultural.
- Conèixer les bases dels currículums de matemàtiques de l'educació primària.
- Analitzar les principals dificultats d'aprenentatge de les matemàtiques i el seu tractament.
- Aprendre i ensenyar a resoldre problemes de matemàtiques.
- Adquirir les principals nocions sobre la didàctica de l'aritmètica.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Posseir instruments per transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat i no especialitzat.
- Tenir capacitat per resoldre problemes.
- Saber argumentar i justificar les decisions pròpies.
- Saber aplicar els coneixements teòrics a la pràctica.
- Tenir creativitat (generar noves idees i trobar solucions originals als problemes).

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
- Desenvolupar i avaluar continguts del currículum mitjançant recursos didàctics apropiats i promoure l'adquisició de competències bàsiques en els estudiants.
- Conèixer els moments més destacats de la història de les ciències i tècniques i utilitzar-los per reflexionar sobre l'aprenentatge científic.
- Analitzar, raonar i comunicar propostes matemàtiques.
- Plantejar i resoldre problemes vinculats amb la vida quotidiana.

CONTINGUTS:

1. Naturalesa del coneixement matemàtic
  1. Processos matemàtics: raonament, comunicació, representació, resolució de problemes, diferents blocs matemàtics...
  2. Matemàtiques, societat i escola.
  3. El coneixement matemàtic de la i el mestre/a.
2. Com aprenen matemàtiques els nens i nenes.

1. Els processos d'aprenentatge de les matemàtiques en les diferents etapes evolutives.
2. Les dificultats d'aprenentatge de les matemàtiques: identificació i tractament.
3. Idees prèvies i ús informal de les matemàtiques.
3. Currículums de matemàtiques.
  1. Competències bàsiques: la competència matemàtica.
  2. El tractament de les matemàtiques al currículum actual.
  3. Comparació del currículum actual amb altres currículums.
4. Aprendre i ensenyar a resoldre problemes.
  1. Què és un problema?
  2. Estratègies heurístiques: assaig i error, esquema, diagrama, taula, llista sistemàtica, eliminació de possibilitats, matrius lògiques, cerca de regularitats, subproblemes, simplificació del problema, resolució d'un problema complementari escenificacions, organització de la informació, modelització, raonament cap enrere, contraexemple, conjectures...
  3. Disseny de problemes i preguntes.
  4. Avaluar la resolució de problemes.
5. Didàctica de l'aritmètica.
  1. Numeració i sentit numèric.
  2. Ensenyament i aprenentatge dels nombres naturals.
  3. Ensenyament i aprenentatge de les fraccions i els decimals
  4. Ensenyament i aprenentatge d'altres tipus de nombres.
  5. Relacions entre nombres.
  6. Ensenyament i aprenentatge dels diferents tipus de càlcul.
  7. Connexions amb altres blocs matemàtics i altres àrees de coneixement.
  8. Recursos i materials.

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés

Tutories en grup per al seguiment dels aprenentatges
 Qüestionari d'autoavaluació
 Revisió de les tasques que es vagin realitzant durant el semestre

Avaluació de resultats

Realització d'una prova dels continguts de l'assignatura (50%)
 Treballs (50%)

Aquestes notes faran mitjana en el cas que cadascuna d'elles sigui igual o superior a 5.
 En la setmana de recuperacions, caldrà recuperar les parts que no hagin estat superades.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

Baroody, A.J. El pensamiento matemático de los niños. Madrid: Aprendizaje Visor, 1988.
 Chamorro, M.C. Didáctica de las matemáticas para Primaria. Madrid: Pearson Educación, 2005.

Cooke, Heather. Mathematics for primary and early years. Los Angeles: SAGE Publications; Milton Keynes, U.K.: The Open University, 2007

Chapin, Suzanne H. Math matters: understanding the math you teach, grades K-8. Sausalito, CA: Math Solutions Publications, cop. 2006.

Kamii, C. El niño reinventa la aritmética. Madrid: Aprendizaje Visor, 1984.

Mason, J. Pensar matemáticamente. Barcelona: Labor, 1989.

Polya, G. Cómo plantear y resolver problemas. México: Trillas, 1982.

Sociedad Andaluza de Educación Matemática Thales. Principios y estándares para la educación matemática. Sevilla: Sociedad Andaluza de Educación Matemática Thales, 2003.

Complementària

Alsina, C. i altres. Ensenyar matemàtiques. Barcelona: Graó, 1995.

Bolt, B. Actividades matemáticas. Barcelona: Labor, 1988.

Bresser, R.; Holtzman, C. Minilessons for Math Practice. Grades k-2. Sausalito, CA: Math Solutions Publications, cop, 2006.

Bresser, R.; Holtzman, C. Minilessons for Math Practice. Grades 3-5. Sausalito, CA: Math Solutions Publications, cop, 2006.

Burns, M. 50 problem-solving lessons. Grades 1-6. Sausalito: Math Solutions Publications, 2008.

Canals, M.A. Per una didàctica de la matemàtica a l'escola. Vic: Eumo Editorial, 1992.

Canals, M.A. El càlcul mental i la calculadora. Vic: Eumo Editorial, 1986.

Cockburn, A.D.; Littler, G. Mathematical misconceptions. London: SAGE Publications Ltd, 2008.

Corbalán, F. La matemática aplicada a la vida cotidiana. Barcelona: Graó, 1995.

Miranda, A.; Fortes, C.; Gil, M.D. Dificultades del aprendizaje de las matemáticas. Un enfoque evolutivo. Archidona (Málaga): Aljibe, 2000.

National Council of Teachers of Mathematics. Assessment Standards for School Mathematics. U.S.A.: National Council of Teachers of Mathematics, 1995.

National Council of Teachers of Mathematics. Professional Standards for Teaching Mathematics. U.S.A.: National Council of Teachers of Mathematics, 1991.

Giménez, J.; Gironde, Ll. El càlcul a l'escola. Barcelona: Graó, 1990.

Grup Almosta. Més de 7 materials per a l'ensenyament de la matemàtica: cicles inicial i mitjà. Barcelona: Rosa Sensat, 1988.

Saá, M.D. Las matemáticas de los cuentos y las canciones. Madrid: Editorial EOS, 2002.

Enllaços

Biaix, revista de la Federació d'Entitats per a l'Ensenyament de les Matemàtiques a Catalunya. «Didàctica de les Matemàtiques i les Ciències».

Educar: Revista del Departament de Pedagogia i Didàctica. Volum 17, 1990.

Suma: revista sobre l'ensenyança i l'aprenentatge de les matemàtiques. Granada: Federación Española de Sociedades de Profesores de Matemáticas.

Uno: revista de didáctica de las matemáticas. Barcelona: Graó Educación.

Revista Iberoamericana de Educación Matemática. Disponible a:
[<http://www.fisem.org/paginas/union/revista.php>
<http://www.fisem.org/paginas/union/revista.php>]

XARXA TELEMÀTICA DE CATALUNYA. Currículum de primària Disponible a:
FREUDENTHATL INSTITUT. Exemples d'aplicacions interactives de l'àrea de matemàtiques que es poden fer servir a l'escola i a casa. Universitat d'Utrech. Disponible a:
NATIONAL COUNCIL OF TEACHERS OF MATHEMATICS. Disponible a:
NATIONAL COUNCIL OF TEACHERS OF MATHEMATICS. Resources for teaching math. Illuminating NCTM's vision for school mathematics. Disponible a:
UTAH STATE UNIVERSITY. Biblioteca Nacional de Manipuladores Virtuales. National Science Foundation. Disponible a:
CESIRE-CREAMAT (Centre de Recursos per Ensenyay i Aprendre Matemàtiques) Disponible a:

Didàctica i Currículum Escolar

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Reflexionar sobre el propi pensament educatiu per prendre consciència dels models i teories educatives explícites i implícites
Conèixer les bases i els components de la Didàctica i del disseny i desenvolupament curricular
Aplicar els coneixements adquirits en diferents contextos i situacions educatives
Adquirir actituds favorables i competències d'acció envers la reflexió, l'anàlisi de la pràctica i la innovació educatives adreçades a la planificació de l'educació i la seva aplicació al centre i a l'aula

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Tenir capacitat d'organitzar i planificar.
Tenir habilitat en la recerca i gestió de la informació.
Tenir habilitats per a la crítica i autocrítica.
Posseir habilitats per al treball en equip.
Saber argumentar i justificar les decisions pròpies.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Conèixer les propostes i desenvolupaments actuals basats en l'aprenentatge de competències.
Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
Conèixer i aplicar experiències innovadores en Educació Primària.
Conèixer les àrees curriculars d'Educació Primària.

CONTINGUTS:

1. La Didàctica dins l'educació
  1. Característiques i finalitats de la Didàctica
  2. L'acte comunicatiu educatiu
  3. El procés d'ensenyament-aprenentatge a l'escola
  4. Els equipaments i el material didàctic
  5. L'organització dels espais d'aprenentatge
2. Currículum escolar
  1. Paradigmes i models curriculars
  2. El currículum de l'Estat espanyol i Catalunya
  3. Els components del currículum. L'avaluació
  4. La planificació didàctica. Models
3. L'infant i el grup-classe

1. El grup com a instrument per l'aprenentatge i per a la socialització
2. La participació de l'alumnat
3. La convivència i els conflictes

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés (20%)

Per al seguiment òptim de l'assignatura es requereix l'assistència i la participació activa en les sessions de classe i en les de treball dirigit, per la qual cosa serà necessària la presencialitat per fer el seguiment del curs.

Realització de les activitats i pràctiques que es plantegin en les sessions de classe i les de treball dirigit.

Assistència a les tutories grupals i individuals en les que estiguin implicats o implicades per les activitats.

Exposició del treball grupal

Avaluació de resultats: 80%

Treball grupal sobre una unitat de programació: 35%

Prova escrita individual: 25%

Estudi de casos: 10%

Anàlisi crítica de documentació escrita i/o audiovisual: 10%

BIBLIOGRAFIA:

General

Aldamiz-Echevarría, M. del Mar i altres (2000): Com ens ho fem? Propostes per educar en la diversitat. Barcelona: Graó.

Carda, Rosa M., Larrosa, Faustino. (2007): La organización del centro educativo. Manual para maestros. Alicante: Club universitario.

Domènech, Joan; Arànega, Susanna (2006): L'educació primària. Reptes, dilemes i propostes. Barcelona: Graó, 2a ed.

Sáenz, Óscar. (dir.) (1994): Didáctica general: Un enfoque curricular, Alcoi: Marfil.

Bloc 1. La Didàctica dins l'educació

Diversos autors (2001): Estrategias organizativas de aula. Barcelona: Graó (Claves para la innovación educativa, 8).

Escaño, José; Gil de la Serna, María (2006): Cómo se aprende y cómo se enseña. Barcelona: Horsori, 4a ed.

Medina, Antonio; Salvador, Francisco (2002): Didáctica General. Madrid: Pearson Educación.

Parcerisa, Artur. (2001): Materiales curriculares. Cómo elaborarlos, seleccionarlos y usarlos. Barcelona: Graó, 5a ed.

Pozo, Juan Ignacio i altres (2006): Nuevas formas de pensar la enseñanza y el aprendizaje. Las concepciones de profesores y alumnos. Barcelona: Graó.

Bloc 2. Currículum escolar

Arnau, Laia; Zabala, Antoni (2008): Cómo aprender y enseñar competencias. Barcelona: Graó.

Coll, Cèsar i altres (1992): Los contenidos en la reforma. Enseñanza y aprendizaje de conceptos, procedimientos y actitudes, Madrid: Santillana, Col. Aula XXI.

Del Carmen, Luis i altres (2004): La planificación didáctica. Barcelona: Graó.

Escamilla, Amparo (2009): Las competencias en la programación de aula. Infantil y primaria 3-12. Barcelona: Graó.

Giné, Núria; Parcerisa, Artur. (coord.) (2003): Planificación y análisis de la práctica educativa. La secuencia formativa: fundamentos y aplicación. Barcelona: Graó.

Salinas, Dino (2002): !Mañana examen! La evaluación: entre la teoría y la realidad. Barcelona: Graó.

Zabala, Antoni (1995): La pràctica educativa. Com ensenyar. Barcelona: Graó.

Bloc 3. L'infant i el grup-classe

Fabra, M. Lluïsa (2004): Técnicas de grupo para la cooperación. Barcelona: Ceac, 2a ed.

Franch, Joaquim i altres (1991): El grup-classe: un potencial educatiu fonamental. Vic: Eumo Editorial.

Pujolàs, Pere (2003): Aprender juntos alumnos diferentes. Els equips d'aprenentatge cooperatiu a l'aula. Vic: Eumo Editorial.

Ensenyament de l'Educació Física

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

L'assignatura permetrà conèixer el significat i la importància de l'educació física en el context educatiu. El treball es vincularà amb els elements curriculars de l'àrea d'educació física, i en potenciarà les estratègies organitzatives.

Es tracta d'una assignatura que permetrà ampliar coneixements relacionats amb l'àrea d'educació física i disposar de les eines bàsiques per al seu tractament. Si bé es tracta d'una assignatura de caràcter general que tots els futurs mestres han de fer, també permet iniciar el camí d'aquells que al llarg del Grau s'hi voldran especialitzar.

OBJECTIUS

- Comprendre el significat i la importància de l'E.F en el marc curricular de l'etapa de Primària.
- Conèixer els aspectes bàsics curriculars i organitzatius per ensenyar Educació Física.
- Elaborar i portar a terme a nivell pràctic diferents tasques relacionades amb els diferents blocs de continguts de l'àrea d'Educació Física.
- Conèixer què és el joc i saber-lo utilitzar com a recurs didàctic.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Saber argumentar i justificar les decisions pròpies.
- Saber aplicar els coneixements teòrics a la pràctica.
- Ser capaç d'adaptar-se a situacions noves.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
- Desenvolupar i avaluar continguts del currículum mitjançant recursos didàctics apropiats i promoure l'adquisició de competències bàsiques en els estudiants.
- Adquirir recursos per fomentar la participació al llarg de la vida en activitats esportives dins i fora de l'escola.

CONTINGUTS:

1. L'Educació Física a Primària. Justificació de l'àrea en base al nou marc curricular competencial.
  1. Efecte de les CCBB als diferents components curriculars de l'àrea d'educació física.
  2. Aproximació al concepte actual d'educació física, les seves finalitats i objectius generals per a l'Educació Primària.
2. Organització de l'àrea d'educació física al currículum de primària.
  1. Estratègies organitzatives per a l'aula d'educació física i espais semblants.
3. Els blocs de continguts de l'àrea d'educació física.

1. Estratègies d'ensenyament per al tractament dels continguts a l'aula.
4. La sessió d'educació física. Gestió de les activitats i el temps.
  1. Posada en pràctica. Elaboració de tasques.
5. El joc, un recurs educatiu:
  1. El joc com a recurs per al tractament de continguts de l'àrea d'educació física i d'altres àrees de l'educació primària
  2. Seqüenciació i classificació dels jocs. Pràctica dels diferents tipus de joc.
  3. Les variants del joc com a estratègies per al tractament de les CCBB i dels continguts

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'alumne tindrà 2 possibilitats:

Avaluació continuada (AC): per als alumnes que realitzin totes les activitats, treballs i avaluacions formatives en la temporalitat marcada pel professorat.

Avaluació final (AF): per als alumnes que no hagin seguit el procés d'avaluació continuada i o amb manca d'un o més elements avaluadors.

Els alumnes que no compleixin un mínim d'un 70% d'assistència a les classes pràctiques s'hauran d'adscriure a l'AF i realitzar una avaluació suplementària sobre continguts de caràcter pràctic.

BIBLIOGRAFIA:

- Blández, J. La utilización del material y del espacio en Educación Física. Barcelona: INDE, 1995.
- Blázquez, D. Elección de un método en educación física: Las situaciones-problema. Barcelona: Revista Apunts. Vol XIX, n. 74, juny 1982.
- Escamilla, A. Las competencias básicas : claves y propuestas para su desarrollo en los centros. Barcelona: Graó, 2008.
- Florence, J. Tareas significativas en Educación escolar. Barcelona: INDE, 1991.
- Galera, A. Manual de didáctica de la educación física I i II. Barcelona: Paidós, 2001.
- Navarro, V. El afán de jugar. Teoría y práctica de los juegos motores. Barcelona: INDE, 2002.
- Siedentop, D. Aprender a enseñar la Educación Física. Barcelona: INDE, 1998.
- Vázquez, B. La educación física en la educación básica. Madrid: Gymnos, 1989.

Psicologia del Desenvolupament

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Assolir una representació significativa dels coneixements psicològics per afavorir el seu ús en la pràctica educativa.

Conèixer des de diferents perspectives teòriques quins són els canvis globals i els trets fonamentals del desenvolupament psicològic humà.

Descriure, analitzar i interpretar els canvis globals i els aspectes fonamentals del desenvolupament psicològic de les persones, tenint també com a referència els contextos on es porta a terme.

Adquirir habilitats cooperatives en la realització de treballs i activitats i habilitats comunicatives en la presentació pública del mateixos.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Posseir habilitats per a les relacions interpersonals.

Saber aplicar els coneixements teòrics a la pràctica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Comprendre els processos d'aprenentatge relatius al període 6-12 en el context familiar, social i escolar, i els factors que hi intervenen.

Dominar els coneixements necessaris per comprendre el desenvolupament de la personalitat de l'alumnat d'Educació Primària i identificar disfuncions.

Conèixer les estratègies educatives per afavorir l'educació per a la salut, l'educació afectiva i l'educació emocional i social.

Regular els processos d'interacció i comunicació en grups d'estudiants 6-12 anys.

CONTINGUTS:

1. Principals perspectives teòriques relacionades amb la Psicologia del desenvolupament.
2. Contextos de desenvolupament.
3. Desenvolupament físic, psicomotriu, cognitiu i socioafectiu de:
  - Primera Infantesa
  - Segona Infantesa
  - Adolescència
  - Joventut, maduresa i senectut

AVALUACIÓ:

Avaluació del procés: Treball individual, Treball en grup, Assistència i participació a classe

Avaluació de resultats: Prova escrita o oral al final de l'assignatura

El pes de cada una de les activitats d'avaluació és el següent:

- Prova escrita o oral 35%
- Treball individual 25%
- Treball de grup 20%
- Treball personal de les activitats del Pla de Treball 20%

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament cada un dels apartats. En el Pla de Treball es concretaran els terminis i les possibilitats de recuperació dels apartats no superats dins el semestre en el qual s'imparteix l'assignatura. Si després de les activitats de recuperació hi ha algun apartat no superat, l'assignatura queda pendent per al proper curs acadèmic.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Berger, K.S. Psicología del desarrollo. Infancia y Adolescencia. Buenos Aires: Panamericana, 2004.
- Castellví, P. Psicología del desenvolvament. Barcelona: Pòrtic, 1999.
- Coll i altres (coord.). Desarrollo psicológico y educación I i II. Madrid: Alianza Editorial, 2001.
- Morrison, G. Educación Infantil. Madrid: Prentice Hall, 2004.
- Nye, R.D. Las tres psicologías. Perspectivas de Freud, Skinner y Rogers. Madrid: Thomson, 2002.
- Osterreith, P. Psicología infantil. Madrid: Morata, 1991.
- Sadurní, M.; Rostán, C.; Serrat, E. El desarrollo de los niños paso a paso. Barcelona: UOC, 2002.
- Sandtrock, J.W. Infancia. Madrid: McGraw-Hill, 2003.
- Shaffer, D.R. Psicología del desarrollo. Infancia y adolescencia. Madrid: Thomson, 2000.
- Smith, Ed. i altres. Introducción a la Psicología. Madrid: Thomson, 2003.
- Triadó, C. Psicología evolutiva. Vic: Eumo Editorial, 1995.
- Triadó, C.; Martínez, G.; Villar, F. Psicología del desenvolvament: adolescencia, maduresa i senectud. Barcelona. Edicions UB, 2000.
- Wade, Carole; Tavis, Carol. Psicología. Madrid: Prentice Hall, 2003.

Complementària

- Bettelheim, B. No hay padres perfectos. Barcelona: Crítica, 1988.
- Bornas, X. Desenvolupament de l'autonomia personal. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Goleman, D. Inteligencia emocional. Barcelona: Kairós, 1996.
- Garber, S.; Garber, M.; Spizmen, R. Portarse bien. Barcelona: Medici, 1989.
- Harris, P.L.: Los niños y las emociones. Madrid: Alianza Editorial, 1992.
- Lipman, M. Filosofía a l'escola. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- López, F. (coord). Desarrollo afectivo y social. Madrid: Pirámide, 2001
- Rogers, C.R. El proceso de convertirse en persona. Barcelona: Paidós, 1972.

Rodrigo, M.J. i Palacios, J.: Familia y desarrollo humano. Madrid: Alianza Editorial, 1998.
Tonucci, Francesco Quan els infants diuen prou. Barcelona: Graó, 2004.
Toro, J. Mitos y errores educativos (castigo, sobreprotección ...). Barcelona: Martínez Roca, 1981.
Villar, F.; Triadó, C. El estudio del ciclo vital a partir de historias de vida: una propuesta práctica. Barcelona: Publicacions i Edicions de la UB, 2006.
Triadó, C.; Villar, F. (Eds.) Psicología de la vejez. Madrid: Alianza Editorial, 2006.

Sociologia de l'Educació

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Els objectius de l'assignatura són quatre:

- Significar la sociologia de l'educació com una ciència social descriptiva i interpretativa de la realitat
- Conèixer la realitat social i analitzar les seves característiques i relacions amb l'educació
- Reflexionar sobre les diferents atribucions socioeducatives de la institució escolar en relació a d'altres entorns
- Prendre consciència de les desigualtats en els contextos educatius i conèixer les polítiques en relació a les diferències

Descripció de l'assignatura:

Les característiques de la nostra societat, plural i diversa; el desenvolupament i les diferències nord-sud; l'expressió de la democràcia i els conflictes de valor que genera la convivència, etc. són alguns exemples de problemàtiques del món actual, de tensions que necessiten l'estudi i la reflexió sobre les finalitats de l'educació en la nostra societat i sobre les polítiques educatives que es promouen.

Adquirir algunes habilitats necessàries per a la pràctica reflexiva i prendre consciència que el coneixement i la comprensió crítica de la realitat són necessaris per poder pensar l'acció educativa; i recollir, estructurar i interpretar informació sobre fenòmens socials i educatius, així com estudiar les relacions entre societat i escola són objectius centrals de l'assignatura.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Tenir curiositat intel·lectual.

CONTINGUTS:

1. Des d'on mirem la realitat? Aproximació a la sociologia, conceptes bàsics i perspectives en educació
  1. Sociologia i de la sociologia de l'educació
  2. Entorns de socialització i formació
2. On vivim? Contextos socials, polítiques i reptes educatius
  1. Característiques de les societats del segle XXI
  2. Les dimensions política i ètica de l'educació
3. Per a què eduquem? Funcions i processos de socialització i formació a l'escola i altres entorns educatius
  1. Comunitat i educació
  2. Funcions socials de l'escola
  3. Micropolítica de l'escola: poder, lleis i reformes
4. Com i amb qui eduquem? Educació i ciutadania
  1. Identitats i cultures en la infància, la joventut i les persones adultes
  2. Escola, diferències i desigualtats

AVALUACIÓ:

L'avaluació continuada implica presentar totes les activitats d'avaluació d'acord amb les orientacions facilitades en el programa de l'assignatura i el pla de treball de cada docent. Així caldrà realitzar els treballs personals i grupals, les lectures, les presentacions etc. que s'aniran detallant en el pla de treball cada setmana o quinze dies. Abans de la realització de cada treball o activitat es detallarà quin percentatge de la nota final representarà la mateixa. En aquesta modalitat, únicament podran optar a la recuperació aquelles persones que no hagin superat, un cop presentades, vàries de les activitats d'avaluació de procés. La recuperació consistirà, precisament, en la repetició d'aquelles activitats no superades i/o no presentades. I per tant, queda clar que no podran optar a la recuperació les persones que no hagin presentat unes mínimes activitats d'avaluació continuada.

El sistema d'avaluació tindrà en compte diversos ítems que s'especificaran en el programa de cada professor/a:

- L'assistència i la participació activa a les classes.
- Lectura i treball de lectures
- Treballs individuals i/o en grup
- Altres: prova final, etc.

Caldrà haver superat totes les parts per poder aprovar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- Bonal, Xavier. Sociología de la educación. Una aproximación crítica a las corrientes contemporáneas. Barcelona: Paidós, 1998.
- Carbonell, Jaume. L'escola, entre la utopia i la realitat: 10 lliçons de sociologia de l'educació. Vic: Eumo Editorial, 1994.
- Cardús, Salvador (coord.) La mirada d'un sociòleg. Què és fa, què fa, què diu la sociologia. Barcelona: Proa/UOC, 1999.
- Fernández Enguita, Mariano. (ed.) Sociología de la educación. Barcelona: Ariel, 1999.
- Giddens, Anthony. Sociología. Madrid: Alianza, 1991.
- Giner, Salvador. Sociología. Barcelona: Península, 1979.

Complementària:

- DDAA Una revolución inesperada. Simbolismo y sentido del trabajo de las mujeres. Madrid: Narcea, 2002.
- Bauman, Zygmunt. Els reptes de l'educació en la modernitat líquida. Barcelona: Arcàdia, 2007.
- Barley, Nigel. L'antropòleg innocent. Notes des d'una cabana de fang. Barcelona: Edicions 62, 2004.
- Bianchi, Letizia, Piussi, Anna Maria. Saber que se sabe. Mujeres en la educación. Barcelona: Icaria, 1996
- Blanco, Nieves. Mujer y educación. Una perspectiva de género. Málaga: Aljibe, 2007.
- Boff, Leonardo. Ética planetaria desde el gran sur. Madrid: Trotta, 2001.
- Caballero, Zulma. Aulas de sueños y colores. Barcelona: Octaedro, 2000.
- Cortina, Adela. La ética de la sociedad civil. Madrid: Anaya, 1994.

Connell, Robert. Escuela y justicia social. Madrid: Morata, 1997.

Dewey, John. Democràcia i escola. Vic: Eumo Editorial, 1989.

Freire, Paulo. La naturaleza política de la educación. Cultura, poder y liberación. Barcelona/Madrid: Paidós, 1990.

García, N. Diferentes, desiguales y desconectados. Mapas de la interculturalidad. Barcelona: Gedisa. 2005

Giroux, Henry. Cruzando límites. Trabajadores culturales y políticas educativas. Barcelona: Paidós, 1997.

Illich, Ivan. La sociedad desescolarizada. Barcelona: Barral, 1974.

Kapucinski, Ryszard. Encuentros con el otro. Barcelona: Anagrama, 2007.

Klein, Naomi. No logo. El poder de las marcas. Barcelona: Paidós, 2001.

Jordan, José Antonio (coord.) Multiculturalisme i educació. Barcelona: Proa/

Uocelias, Norbert. La sociedad de los individuos. Barcelona: Península, 2000.

Mernissi, Fatima. L'harem occidental. Barcelona: Edicions 62, 2001.

Morin, Edgar. Els 7 coneixements necessaris per a l'educació del futur. Barcelona: Centre Unesco Catalunya, 2000.

Sau, Victoria. Diccionario ideológico feminista. Barcelona: Icària, 1990.

Subirats, Joan (coord.) Més enllà de l'escola. Transformacions socials i noves dinàmiques educatives i professionals. Barcelona: Mediterrània, 2003

Subirats, Joan. Educació i govern local. La importància del territori i de la comunitat en el paper de l'escola. Barcelona: CEAC 2001

Varela, Julia; Álvarez-Uría, Fernando. Arqueología de la escuela. Madrid: La Piqueta. 1991.

ASSIGNATURES DE SEGON CURS

Didàctica de la Llengua Anglesa

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

L'assignatura serveix per introduir l'alumnat a conceptes bàsics sobre la didàctica de l'anglès a l'educació primària tant des del punt de vista contextual com metodològic. Tanmateix el plantejament de l'assignatura permet, d'una banda, promoure una reflexió sobre el procés d'ensenyament-aprenentatge de la llengua anglesa a l'etapa de primària i, d'altra banda, donar informació al futur professorat de primària sobre la importància de l'anglès en la implementació d'una dimensió europea de l'educació.

Objectius

- Situar l'aprenentatge de la llengua anglesa en el marc de l'escola.
- Analitzar i reflexionar sobre el procés d'aprenentatge d'una llengua estrangera.
- Conèixer estratègies per desenvolupar la competència lingüística de l'alumnat de primària.
- Oferir als alumnes una mostra de recursos didàctics adequats per a l'ensenyament de l'anglès a primària.
- Aprendre a seqüenciar continguts en una unitat didàctica.
- Millorar la competència comunicativa en llengua anglesa dels futurs docents.
- Valorar l'anglès com a mitjà de comunicació internacional.
- Desenvolupar la participació activa a la classe i el sentit de responsabilitat del propi procés d'aprenentatge.

CONTINGUTS:

1. Teaching English in Primary and Early Years
  1. System organization: LOE and the basic competences
  2. Instrumental English (EFL) vs Content-Based Teaching (CLIL)
  3. Innovation projects (PELE, Orator, Phoenix) and European Programmes
2. How Children learn a foreign language
  1. Basic principles of foreign language acquisition
  2. The Primary EFL Learner. Characteristics and language development
  3. The profile and the role of the English Teacher
3. How to teach English in Primary Education
  1. Listening and Speaking
  2. Reading and Writing
  3. Textbooks, teaching materials and classroom resources
  4. Lesson planning: How to develop a didactic sequence
  5. Assessing young learners. Basic principles

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés

L'avaluació de l'assignatura és continuada. Al llarg del curs l'alumnat realitzarà diverses tasques orals i escrites, individuals i grupals, a dins i a fora de l'aula que, d'acord amb un pla de treball que es lliurarà a l'alumnat al principi del curs, permetran assolir els continguts de l'assignatura. El professorat en farà el seguiment a les sessions de treball dirigit i a les tutories.

Cal aprovar totes les tasques per separat.

El termini de lliurament/execució de totes les activitats d'avaluació és improrrogable.

Avaluació de resultats

La qualificació final de l'assignatura serà el resultat de les notes parcials, i en els percentatges que s'indiquen a continuació:

Percentatges de la qualificació final

Examen escrit 25%

Treball pràctic d'observació a l'escola i participació en un fòrum virtual 25%

Elaboració d'una seqüència didàctica i exposició oral a classe 40%

Participació activa 10%

BIBLIOGRAFIA:

Brewster; J. et al. The Primary English Teacher's Guide. London Longman, 1992.

Halliwell, Susan. Teaching English in the Primary Classroom. 11th ed. Harlow: Longman, 2003.

Harmer, Jeremy. The Practice of English Language Teaching. 3rd ed. London: Longman 2003.

Philips, Sarah. Young Learners. 9th ed, Resource Books for Teachers. Oxford: Oxford University Press, 2001.

Didàctica de la Matemàtica II

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Didàctica de la Matemàtica II és una assignatura de segon curs que forma part de la matèria principal Didàctica de la Matemàtica, en la qual hi ha inclosa també Didàctica de la Matemàtica I.

Objectius

Conèixer les principals nocions de la didàctica de la geometria, la mesura, l'àlgebra, l'estadística i la probabilitat a l'educació primària.

Conèixer aspectes sobre l'aprenentatge de la geometria, la mesura, l'àlgebra, l'estadística i la probabilitat

Conèixer els recursos didàctics i materials per a l'ensenyament i aprenentatge de la geometria, la mesura, l'àlgebra, l'estadística i la probabilitat a l'educació primària.

CONTINGUTS:

1. Didàctica de la geometria
  1. Estudi de les figures de dues i tres dimensions
  2. Orientació en el pla i l'espai
  3. Moviments en el pla i l'espai
  4. Visualització i modelització geomètrica
  5. Teories sobre l'aprenentatge i desenvolupament del coneixement espacial i geomètric
  6. Recursos i materials per a l'ensenyament de la geometria
2. Didàctica de la mesura
  1. Noció de magnitud, unitat com a referent i sistemes i processos de mesura
  2. El procés d'aprenentatge de la noció de magnitud i la seva mesura
  3. L'aprenentatge de diferents tipus de magnituds: longitud, superfície, volum, pes, temps i diners
  4. Tècniques, instruments i fórmules per obtenir mesures
  5. Recursos i materials per a l'ensenyament de la mesura
3. Didàctica de l'àlgebra
  1. Patrons, relacions i funcions
  2. Models matemàtics per representar i comprendre situacions i estructures matemàtiques
  3. Recursos i materials per a l'ensenyament de l'àlgebra
4. Didàctica de l'estadística i la probabilitat
  1. Anàlisi dels conceptes sobre el tractament de la informació, recollida, organització i presentació de dades
  2. Anàlisi dels conceptes bàsics del càlcul de probabilitats
  3. Característiques de l'aprenentatge de l'estadística i la probabilitat
  4. Recursos i materials per a l'ensenyament de l'estadística i la probabilitat

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés

Tutories en grup per al seguiment dels aprenentatges
Qüestionari d'autoavaluació
Revisió de les tasques que es vagin realitzant durant el semestre

Avaluació de resultats

Realització d'una prova dels continguts de l'assignatura (50%)
Treballs (50%)

Aquestes notes faran mitjana en el cas que cadascuna d'elles sigui igual o superior a 5.
En la setmana de recuperacions caldrà recuperar les parts que no hagin estat superades.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

Alsina, C; Burgués, C.; Fortuny, J.M. Invitación a la didáctica de la geometría. Madrid: Síntesis, 1987
Alsina, C; Burgués, C.; Fortuny, J.M. Materiales para construir la geometría. Madrid: Síntesis, 1988
Bishop, A. Estudios en educación matemática. Enseñanza de la geometría. París: Unesco, 1986
Chamorro, M.C. Didáctica de las matemáticas para Primaria. Madrid: Pearson Educación, 2005.
Chamorro, C.; Belmonte, J.M. El problema de la medida. Madrid: Síntesis, 1988
Cooke, Heather. Mathematics for primary and early years. Los Angeles: SAGE Publications; Milton Keynes, U.K.: The Open University, 2007
Chapin, Suzanne H. Math matters: understanding the math you teach, grades K-8. Sausalito, CA: Math Solutions Publications, cop. 2006.
Estepa, A. Algunas notas sobre la didáctica de la Estadística. Jaen: Centro de profesores, 1993
Polya, G. Cómo plantear y resolver problemas. México: Trillas, 1982.
Sociedad Andaluza de Educación Matemática Thales. Principios y estándares para la educación matemática. Sevilla: Sociedad Andaluza de Educación Matemática Thales, 2003.

Complementària

Alsina, C. i altres. Ensenyar matemàtiques. Barcelona: Graó, 1995.
Bolt, B. Actividades matemáticas. Barcelona: Labor, 1988.
Bresser, R.; Holtzman, C. Minilessons for Math Practice. Grades k-2. Sausalito, CA: Math Solutions Publications, cop, 2006.
Bresser, R.; Holtzman, C. Minilessons for Math Practice. Grades 3-5. Sausalito, CA: Math Solutions Publications, cop, 2006.
Burns, M. 50 problem-solving lessons. Grades 1-6. Sausalito: Math Solutions Publications, 2008.
Canals, M.A. Per una didàctica de la matemàtica a l'escola. Vic: Eumo Editorial, 1992.
Cockburn, A.D.; Littler, G. Mathematical misconceptions. London: SAGE Publications Ltd,

2008.

Corbalán, F. La matemática aplicada a la vida cotidiana. Barcelona: Graó, 1995.

Donovan, A. i altres. Matemáticas más fáciles con manualidades de papel. Barcelona: Distain, 1985

Grup Almosta. Més de 7 materials per a l'ensenyament de la matemàtica: cicles inicial i mitjà. Barcelona: Rosa Sensat, 1988.

Mason, J. Pensar matemáticamente. Barcelona: Labor, 1989.

Miranda, A.; Fortes, C.; Gil, M.D. Dificultades del aprendizaje de las matemáticas. Un enfoque evolutivo. Archidona (Málaga): Aljibe, 2000.

National Council of Teachers of Mathematics. Assessment Standards for School Mathematics. USA: National Council of Teachers of Mathematics, 1995.

National Council of Teachers of Mathematics. Professional Standards for Teaching Mathematics. USA: National Council of Teachers of Mathematics, 1991.

Saá, M.D. Las matemáticas de los cuentos y las canciones. Madrid: Editorial EOS, 2002.

Shaw, J.; Puckett, H. New directions for elementary school Mathematics. Reston: NCTM, 1989

Revistes

Biaix: revista de la Federació d'Entitats per a l'Ensenyament de les Matemàtiques a Catalunya.

Educar: Revista del Departament de Pedagogia i Didàctica.

Suma: revista sobre l'ensenyança i l'aprenentatge de les matemàtiques. Granada: Federación Española de Sociedades de Profesores de Matemáticas.

Uno: revista de didáctica de las matemáticas. Barcelona: Graó Educación.

Revista Iberoamericana de Educación Matemática. Disponible a:

<http://www.fisem.org/paginas/union/revista.php>

Webgrafia

XARXA TELEMÀTICA DE CATALUNYA. Currículum de primària Disponible a:

FREUDENTHATL INSTITUT. Exemples d'aplicacions interactives de l'àrea de matemàtiques que es poden fer servir a l'escola i a casa. Universitat d'Utrecht. Disponible a:

NATIONAL COUNCIL OF TEACHERS OF MATHEMATICS. Disponible a:

NATIONAL COUNCIL OF TEACHERS OF MATHEMATICS. Resources for teaching math.

Illuminating NCTM's vision for school mathematics. Disponible a:

UTAH STATE UNIVERSITY. Biblioteca Nacional de Manipuladores Virtuales. National Science Foundation. Disponible a:

CESIRE-CREAMAT (Centre de Recursos per Ensenyar i Aprendre Matemàtiques) Disponible a:

Evolució de l'Educació Contemporània

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

L'estudi de l'evolució de l'educació contemporània ens aporta una millor comprensió del present i un conjunt d'elements de reflexió de cara a afrontar la nostra tasca en l'àmbit de l'educació infantil i/o primària. Després d'analitzar els principals elements que conformen el mapa de l'educació contemporània i d'apropar-se a les idees i experiències educatives d'alguns dels pedagogs i pedagogues més rellevants de l'època contemporània, els continguts de l'assignatura revisaran les principals línies de l'evolució de l'educació a Catalunya durant el segle XX.

Objectius

- Anалitzar els corrents pedagògics contemporanis més rellevants.
- Conèixer els plantejaments i les propostes educatives dels pedagogs i pensadors més rellevants de l'època contemporània.
- Conèixer la tipologia de les institucions educatives, els objectius i finalitats i la seva organització a partir del coneixement de la seva evolució al llarg de l'època contemporània.
- Conèixer l'evolució dels diferents àmbits de l'educació a Catalunya al llarg del segle XX.
- Dominar estratègies de comprensió de textos pedagògics escrits i documents visuals, captar-ne el significat i saber-los llegir i aplicar en el context actual.
- Desenvolupar estratègies de recerca d'informació i documentació, construir coneixements i saber comunicar-los de forma oral i escrita.

CONTINGUTS:

- 1. Introducció: El mapa de l'educació contemporània**
  1. Del progrés i el somni il·lustrat a la crisi de la modernitat: processos de construcció i processos de ruptura.
  2. L'escola com a possibilitat de ciutadania: raons i finalitats d'una escolarització estesa a tota la població.
  3. De l'escola a la ciutat educativa: l'educació per a tothom i l'educació al llarg de la vida.
- 2. Pedagogies i pràctiques educatives contemporànies**
  1. Antecedents: Panorama cronològic dels moviments de l'època contemporània
  2. Educació i llibertat
  3. L'antecedent del naturalisme i de l'idealisme alemany.
  4. Ferrer i Guàrdia i l'Escola Moderna.
  5. Ellen Key i l'educació en el segle de l'infant.
  6. A.S. Neill i l'experiència de Summerhill.
  7. John Holt i el moviment de l'escola a casa. Rudolf Steiner i les escoles Waldorf.
  8. Una experiència actual: Cooperatives d'ensenyament.
  9. Educació i dimensió social
  10. L'antecedent del romanticisme pestalozzià i el pensament social de Natorp.
  11. Makarenko, la col·lectivitat i el treball.
  12. Antonio Sérgio i la funció social de l'educació.
  13. Amadou Hampaté Bâ i la tradició oral en educació.

14. Una experiència actual: Aprenentatge-servei.
  15. Educació i participació
  16. L'antecedent de les polítiques liberals del segle XIX.
  17. John Dewey i l'educació democràtica.
  18. Adolphe Ferrière, l'escola activa i l'autonomia dels escolars.
  19. La participació segons María Zambrano.
  20. Una experiència actual: Les comunitats d'aprenentatge.
  21. Educació i aprenentatges escolars.
  22. L'antecedent del pensament positivista.
  23. Maria Montessori i la pedagogia científica.
  24. Decroly i els centres d'interès.
  25. Piaget i la construcció del coneixement en l'infant.
  26. L. Stenhouse i l'ensenyament com a procés d'investigació.
  27. Kilpatrick i la metodologia de projectes.
  28. Una experiència actual: Els projectes d'innovació.
  29. Educació i igualtat d'oportunitats
  30. L'antecedent de les propostes de polítiques socials del segle XIX.
  31. Paulo Freire i l'educació alliberadora.
  32. Lorenzo Milani i la pedagogia de Barbiana.
  33. Philippe Meirieu i la pedagogia diferenciada.
3. **Una experiència actual: Educació per al desenvolupament.**
1. Educació i art
  2. L'antecedent del romanticisme.
  3. Howard Gardner i les intel·ligències múltiples.
  4. Loris Malaguzzi i els llenguatges dels infants.
  5. Maxine Greene i la formació a través de l'art.
  6. Una experiència actual: Els museus d'infants.
4. **L'evolució de l'educació a Catalunya al segle XX**
1. Visió panoràmica del segle XX
  2. L'anarquisme i l'educació. Les escoles racionalistes.
  3. El moviment de l'Escola Nova a Catalunya: de la Mancomunitat a la Segona República. L'educació en temps de guerra. El CENU.
  4. El franquisme i l'educació. L'exili dels mestres. La renovació pedagògica durant el franquisme.
  5. L'educació en l'etapa democràtica. L'evolució de l'escola rural.

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés

Activitats de classe i de treball personal: comentari d'articles, textos i altres documents escrits o audiovisuals (pel·lícules, documentals, etc.); preparació de col·loquis en petit grup; debats col·lectius, etc. Es tracta d'activitats que es realitzaran o s'orientaran a la classe i tindran relació amb la part del programa que s'estigui treballant. Aquestes activitats s'avaluaran de forma continuada al llarg del quadrimestre.

Entrevistes individuals d'avaluació: tutories individuals sobre el temari i les activitats de classe i treball personal i sobre la realització del treball individual escrit.

Reunions grupals d'avaluació: tutories i reunions de grup sobre l'orientació i el seguiment del treball de preparació de l'exposició oral.

Avaluació de resultats

L'avaluació dels resultats de l'assignatura es farà a partir dels següents elements

Treball en grup: exposició oral a classe Estudi sobre un educador/a i anàlisi d'una institució o experiència educativa del segle XX a Catalunya. Preparació d'una exposició oral a la classe tot seguint les orientacions que es donaran a l'inici del semestre.

Treball individual a partir de la lectura d'un llibre

Redacció d'un assaig a partir de la lectura d'un llibre que es podrà escollir entre els que es proposin a l'inici del semestre. Durant els primers dies de classe es donaran orientacions i es presentaran els llibres que es podran escollir per a la realització d'aquest treball.

Prova escrita: La prova escrita tindrà dues parts i s'haurà de realitzar sense consultar materials ni apunts:

1. Desenvolupament per escrit d'un tema escollir entre dues opcions.
2. Resposta de cinc qüestions concretes sobre aspectes del programa o textos dels pedagogs estudiats.

L'assignatura té una única convocatòria oficial. La nota final de l'assignatura es calcula a partir de la ponderació dels següents aspectes:

Activitats de classe i treball personal: 2

Treball de grup: exposició oral: 2

Treball individual: lectura i comentari d'un llibre: 3

Prova escrita: 3

Total: 10

La suma només es farà quan els quatre apartats estiguin superats satisfactòriament. En el Pla de Treball es concretaran els terminis i les possibilitats de recuperació dels apartats no superats dins el semestre en el qual s'imparteix l'assignatura. Si després de les activitats de recuperació hi ha algun apartat no superat, l'assignatura queda pendent per al proper curs acadèmic.

BIBLIOGRAFIA:

Ferrer i Guàrdia, Francesc (1990) L'Escola Moderna: explicació pòstuma i abast de l'ensenyament racionalista. Vic: Eumo Editorial

Ferrer i Guàrdia, Francesc (1977) La Escuela Moderna. Bilbao: Zero

Key, Ellen (1907) Amor y matrimonio. Barcelona: Imprenta de Henrich i Ca.

Key, Ellen (1906) El siglo de los niños: estudios. Barcelona: Imprenta de Henrich i Ca.

Neill, Alexander Sutherland (1986) Summerhill. Vic: EUMO

Neill, Alexander Sutherland (1994) El nuevo Summerhill. Mèxic: Fondo de Cultura Económica

Neill, Alexander Sutherland (1978) Maestros problema y los problemas del maestro. México: Editores Mexicanos Unidos

Neill, Alexander Sutherland (1978) Corazones, no sólo cabezas en la escuela. Mèxic: Editores Mexicanos Unidos

Neill, Alexander Sutherland (1963) Summerhill: un punto de vista radical sobre la educación de los niños. Mèxic: Fondo de Cultura Económica

Holt, John Caldwell (1977) El fracaso de la escuela. Madrid: Alianza

Steiner, Rudolf (2006) Fundamentos de la educación Waldorf: II Metodología y didáctica: Ciclo de catorce conferencias pronunciadas del 21 de agosto al 5 de septiembre de 1919 con motivo de la fundación. Madrid: Rudolf Steiner

Steiner, Rudolf (2000) Fundamentos de la educación Waldorf: I El estudio del hombre como base de la pedagogía: Ciclo de catorce conferencias pronunciadas del 21 de agosto al 5 de septiembre de 1919 con motivo de la fundación. Madrid: Rudolf Steiner / Buenos Aires: Antroposófica

Steiner, Rudolf (1992) Curso de pedagogía para jóvenes: las fuerzas espirituales activas en la convivencia de las generaciones. Madrid: Rudolf Steiner

Steiner, Rudolf (1991) La educación del niño: desde el punto de vista de la antroposofía. Metodología de la enseñanza: y las condiciones vitales de la educación. Madrid: Rudolf Steiner

Steiner, Rudolf (1986) La Filosofía de la libertad: fundamentos de una concepción moderna del mundo: resultados de una observación introspectiva según el método de las ciencias naturales. Madrid: Rudolf Steiner

Caivano, Fabricio (1981) Antón Makarenko: Una antología. Madrid: Nuestra Cultura

Makarenko, Antón Semenovich (2006) Poema pedagògic. Vic: Eumo Editorial

Makarenko, Antón Semenovich (1978) La educación infantil. Madrid: Nuestra Cultura

Makarenko, Antón Semenovich (1977) Banderas en las torres. Barcelona: Planeta

Sérgio, António (1980) Obras Completas. Ensaïos. Tomo I. Lisboa: Livraria Sá da Costa

Bâ, Amadou Hampaté (1994) La Tradition vivante Dire n. 21, p. 4-14

Dewey, John (1964) John Dewey on Education: selected writings. Chicago: The University of Chicago Press.

Dewey, John (2004) Experiencia y educación. Madrid: Biblioteca Nueva

Dewey, John (1985) Democràcia i escola. Vic: Eumo Editorial

Dewey, John (1975) Moral. Principles on Education. Carbondale: Southern Illinois University Press / London: Feffer & Simons

Dewey, John (1967) El niño y el programa escolar. Buenos Aires: Losada

Dewey, John (1956) The Child and the curriculum and the School and Society. Chicago: The University of Chicago Press

Ferrière, Adolphe (1997) L'autonomia dels escolars: l'art de formar ciutadans per a la nació i per a la humanitat. Vic: Eumo Editorial

Ferrière, Adolphe (1971) La escuela activa. Madrid: Studium

Zambrano, María (1987) María Zambrano: antología, selección de textos Suplementos revista de documentación científica de la cultura. Barcelona: Anthropos, 1987-1994 1130-2089 Nº 2, marzo-abril

Zambrano, María (1996) Horizonte del liberalismo. Madrid: Morata

Zambrano, María (1988) Persona y democracia: la historia sacrificial. Barcelona: Anthropos

Zambrano, María (1986) Claros del Bosque. Barcelona: Seix Barral

Montessori, María (1987) La descubierta de l'Infant. Vic: Eumo Editorial

Decroly, Ovide (1987) La funció globalitzadora i altres escrits. Vic: Eumo Editorial

Piaget, Jean (1990) Escrits pera educadors. Vic: Eumo Editorial

Piaget, Jean (1983) Aprendizaje y memoria. Barcelona- Buenos Aires: Paidós

Piaget, Jean (1974) On va l'educació, Barcelona: Teide

Piaget, Jean (1969) Psicología i pedagogia. Barcelona: Ariel

Stenhouse, Lawrence (1987) La investigación como base de la enseñanza. Madrid: Morata

Sthenhouse, Lawrence (1984) Investigación y desarrollo del currículum. Madrid: Morata

Kilpatrick, William Heard, et. al. (1946) Filosofía de la educación. Buenos Aires: Losada

Kilpatrick, William Heard, et. al. (1968) La Función social, cultural y docente de la escuela. Buenos Aires: Losada

Freire, Paulo (1997) A la sombra de este árbol. Esplugues de llobregat: El Roure

Freire, Paulo (1989) Alfabetización: lectura de la palabra y lectura de la realidad. Barcelona: Paidós / Madrid: MEC

Freire, Paulo (1987) L'educació com a pràctica de la llibertat i altres escrits. Vic: Eumo Editorial

Freire, Paulo (1978) Educación liberadora. Bilbao: Zaro

Freire, Paulo (1976) Educación y cambio. Buenos Aires: Búsqueda

Freire, Paulo (1977) Fundamentos revolucionarios de pedagogía popular. Buenos Aires: Editor 940

Freire, Paulo (1984) La importancia de leer y el proceso de liberación. Madrid: Siglo XXI

Freire, Paulo (1990) La naturaleza política de la educación: cultura, poder y liberación. Barcelona: Paidós / Madrid: MEC

Freire, Paulo (1997) Pedagogía del oprimido. Madrid: Siglo XXI

Scuola di Barbiana (1998) Carta a una mestra. Vic: Eumo Editorial

Meirieu, Philippe (2009) Aprender sí, pero ¿cómo? Barcelona: Octaedro

Meirieu, Philippe (2007) El món no és cap joguina. Barcelona: Graó

Meirieu, Philippe (1998) Frankenstein educador. Barcelona: Laertes

Meirieu, Philippe (1997) La Escuela, modo de empleo de los métodos activos a la pedagogía diferenciada. Barcelona: Octaedro

Gardner, Howard (2005) Las cinco mentes del futuro: un ensayo educativo. Barcelona: Paidós

Gardner, Howard (2000) La educación de la mente y el conocimiento de las disciplinas: lo que los estudiantes deberían comprender. Barcelona: Paidós

Gardner, Howard (1994) Educación artística y desarrollo humano. Barcelona: Paidós

Reggio Emilia (2005) De viatge amb els drets de les nenes i dels nens. Barcelona: Rosa Sensat

Malaguzzi, Loris (1996) Malaguzzi i l'educació infantil a Reggio Emilia. Barcelona: Rosa Sensat

Greene, Maxine (2005) Liberar la imaginación: ensayos sobre educación, arte y cambio social. Barcelona: Graó

Greene, Maxine (1978) Landscapes of Learning. New York: Teachers College Press

Família, Escola i Entorn

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Els canvis en la societat, les famílies i els centres escolars reclamen una nova perspectiva educativa més vinculada a propostes globals on “tot educa” i “cal tot un poble per educar un infant”. En els darrers anys, moltes escoles estan intentant dur a la pràctica un model de centre obert i participatiu que tingui en compte les famílies, l'entorn, la comunitat, el territori. En aquesta assignatura es presentaran els fonaments teòrics que sustenten aquesta perspectiva educativa, així com els projectes i experiències pràctiques que permeten extreure pistes del treball educatiu compartit de l'escola amb les famílies i l'entorn.

CONTINGUTS:

1. L'univers educatiu i la seva articulació
  - 1.1 L'educació al llarg de la vida.
  - 1.2 Les tipologies d'institucions i espais educatius
  - 1.3 Treball i aprenentatge en xarxa: un canvi cultural i educatiu

- 2 Escola i famílies
  - 2.1 Les famílies i l'educació. Transformacions contemporànies: història i sociologia de la diversitat familiar
  - 2.2 Funcions i pràctiques educatives familiars
  - 2.3 Estils educatius: models, tipologies i debats
  - 2.4 Marc legal
  - 2.5 Objectius de la interacció escola - famílies
  - 2.6 Comunicació escola – famílies institucional
  - 2.7 Comunicació escola – famílies en l'espai de tutoria
  - 2.8 L'entrevista
  - 2.9 La formació de pares i mares

3. Escola i entorn
  - 3.1 Fonaments: la societat desescolaritzada i “tot educa”
  - 3.2 Ciutat Educadora i Projectes Educatius de Ciutat
  - 3.3 Plans Educatius d'Entorn
  - 3.4 Ciutat dels infants
  - 3.5 Comunitats d'Aprenentatge
  - 3.6 Altres projectes educatius: Plans Comunitaris, Plans de Barris, Participació ciutadana ...

AVALUACIÓ:

L'avaluació continuada implica presentar totes les activitats d'avaluació d'acord amb les orientacions facilitades en el programa de l'assignatura i el pla de treball de cada docent. Així caldrà realitzar els treballs personals i grupals, les lectures, les presentacions etc. que s'aniran detallant en el pla de treball cada setmana o quinze dies. Abans de la realització de cada treball o activitat es detallarà quin percentatge de la nota final representarà la mateixa. En aquesta modalitat, únicament podran optar a la recuperació aquelles persones que no hagin superat, un

cop presentades, diverses de les activitats d'avaluació de procés. La recuperació consistirà, precisament, en la repetició d'aquelles activitats no superades i/o no presentades. I per tant, queda clar que no podran optar a la recuperació les persones que no hagin presentat unes mínimes activitats d'avaluació continuada.

El sistema d'avaluació tindrà en compte diversos ítems que s'especificaran en el programa de cada professor/a:

- a) L'assistència i la participació activa a les classes.
- b) Lectura i treball de lectures
- c) Treballs individuals i en grup
- d) Altres

Caldrà haver superat totes les parts per poder aprovar l'assignatura

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- Albaigés, B.; Selva, M.; Baya, M. (2008) Infants, família, escola i entorn. Claus per a un temps educatiu compartit. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.
<http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/publicacions/489.pdf>
- Alonso-Taóia, J. (2005). Motivar en la escuela, motivar en la familia. Madrid: Morata.
- Apple M.W; Beane J.A. (1997) Escuelas democráticas. Madrid: Morata.
- Arranz, E. (Eds.) (2004). Familia y desarrollo psicológico. Madrid: Pearson.
- Bauman, Z. (2005) Amor líquido. Barcelona: Paidós.
- Beck-Gernsheim, E. (2003). La reinención de la familia: en busca de nuevas formas de convivencia. Barcelona: Paidós.
- Besalú, Xavier; VILA, I. (2001) La buena educación. Libertad e igualdad en la escuela del s XXI. Madrid: Libros de la caratata – MEC.
- Bernstein, B. (1998). Pedagogia, control simbólico e identidad. Madrid: Morata.
- Bisquerra, R. (2002). La práctica de la orientación y la tutoría. Barcelona: CISS-Praxis
- Comellas, M.J. (2009) Família i escola: compartir l'educació. Barcelona: Graó.
- Connell, Robert. Escuela y justicia social. Madrid: Morata, 1997.
- Dewey, John. Democràcia i escola. Vic: Eumo Editorial, 1989.
- Elzo, J (2008) Models educatius familiars a Catalunya. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.
<http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/publicacions/504.pdf>
- FAPAC (2002). Eduquem més enllà de l'horari lectiu. Qualitat, coresponsabilitat i equitat en els menjadors escolars, les vacances i les activitats extraescolars. Barcelona: FAPAC i Fundació Catalana de l'Esplai.
- Garreta, J. (Edit.) (2007). La relación familia-escuela. Lleida: Universitat de Lleida.
- Garreta, J. (2008). La participación de las familias en la escuela pública. Las Asociaciones de Padres y Madres de Alumnos. Madrid: CEAPA-CIDE.
http://www.fundacion-sm.com/ArchivosColegios/fundacionSM/Archivos/2007%202008/publicaciones/La%20relacin%20familia_escuela.pdf
- Golombok, Susan (cop. 2006). Models de família : què és el que compta de debò?. Barcelona: Graó.
- Gómez Granell, C. et al (2004) Infància, famílies i canvi social a Catalunya. Barcelona: CIIMU.
www.ciimu.org
- Gordó, G (2009) Centros educativos: islas o nodos. Graó. Barcelona.
- Hakim, C. (2005). Modelos de familia en las sociedades modernas. Ideales y realidades, Madrid: CIS.
- Holt, J (1972) El fracaso de la escuela. Madrid: Alianza.

- Illich, Ivan. (1974) La sociedad desescolarizada. Barcelona: Barral.
- Musitu, G.; Cava, M.J. (2001). La familia y la educación. Barcelona: Octaedro.
- Nardone, G. (2003) Modelos de familia. Barcelona: Paidós.
- Nardone G.; Ffioranza, A. (2001) La terapia breve en los contextos educativo. Barcelona: Herder.
- Polaino, A. (2004). Familia y autoestima. Barcelona: Ariel.
- Postman, Neil. (1990) La desaparició de la infantesa. Vic: Eumo Editorial.
- Pourtois, J.P; Desmet, H. (2000) Le parent éducateur. París: PUF.
- Puig, J.M. (2007) Aprentatge servei. Barcelona: Graó.
- Rodrigo, M.J.; Palacios, J. (2003). Familia y desarrollo humano. Madrid: Alianza.
- Subirats, Joan (coord.). Més enllà de l'escola. Transformacions socials i noves dinàmiques educatives i professionals. Barcelona: Mediterrània, 2003
- Subirats, Joan; Albaigés, Bernat (2006). Educació i Comunitat. Reflexions a l'entorn del treball integrat dels agents. (Finestra oberta). Barcelona: Fundació Bofill.
- Torrubia, R. (coord.) et al. Família i educació a Catalunya. Fundació Jaume Bofill. Barcelona. <http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/publicacions/496.pdf>
- Traveset, M. (2007) La pedagogía sistémica. Fundamentos y práctica. Barcelona: Graó.
- Valls, R.; Puigverd, L.; Duque, E. (2008) "Gender Violence amongst teenagers: socialization and prevention". Violence Against Women, Vol. 14, No. 7, p. 759-785.
- Varela, Julia. Álvarez-Uria, Fernando. Arqueología de la escuela. Madrid: La Piqueta. 1991.
- Vila, I.; Casares, R. (2009) Educación y sociedad: una perspectiva sobre las relaciones entre escuela y entorno social. Barcelona: ICE, Universitat de Barcelona: Horsori.

Monogràfics de revistes

- "Cultura familiar y cultura escolar". Cuadernos de Pedagogía 239. 1995.
- "Relació amb les famílies". Guix 296-297. Juliol – agost 2003.
- "Temps de responsabilitats compartides" Perspectiva Escolar 272. Febrer 2003.
- "Familia y escuela". Cuadernos de Pedagogía 378. Abril 2008
- "Treball i aprenentatge en xarxa" Guix 356-357
- "Plans Educatius d'Entorn" Cuadernos de Pedagogía 375

Psicologia de l'Educació

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Psicologia de l'Educació és una assignatura de formació bàsica del Grau en Mestre que pretén proporcionar als estudiants coneixements sobre el procés d'ensenyament-aprenentatge i quines són les variables psicològiques que hi influeixen, amb l'objectiu de poder planificar, analitzar i millorar els processos d'ensenyament-aprenentatge en el seu àmbit professional.

Objectius

Adquirir una representació significativa i funcional dels coneixements psicològics per afavorir el seu ús en la pràctica educativa.

Assolir un marc de referència psicològic integrador, basat en les teories constructivistes d'orientació sociocultural, que permeti una aproximació fonamentada a l'anàlisi de la pràctica educativa, en general, i a l'anàlisi del procés d'ensenyament-aprenentatge escolar, en particular.

Conceptualitzar les diferències individuals basant-se en les teories psicològiques de referència i explicar els factors que intervenen en l'adequació de l'ensenyança a les característiques individuals dels alumnes.

Aplicar el coneixement psicoeducatiu per analitzar i comprendre els processos d'ensenyament-aprenentatge en contextos escolars concrets.

Adquirir i practicar una metodologia de treball i d'estudi pròpia de l'aprenentatge significatiu, progressivament autoregulat i autònom.

Adquirir les competències necessàries per utilitzar una metodologia d'anàlisi de casos i de resolució de problemes característics dels contextos de pràctica educativa escolar.

Adquirir les competències necessàries per portar a terme un treball en equip col·laboratiu.

Mostrar actituds favorables a la regulació i control autònom de l'aprenentatge i a la col·laboració responsable entre companys i tendir a promoure de manera sistemàtica la millora de l'aprenentatge personal i en equip.

CONTINGUTS:

Bloc I. Els processos d'ensenyament-aprenentatge a l'aula

Tema 1. Elements per a una caracterització constructivista dels processos d'ensenyament i aprenentatge

Tema 2. Ensenyament i assistència a la Zona de Desenvolupament Proper.

Tema 3. Interacció professoralumne i mecanismes d'influència educativa.

Tema 4. Interacció entre alumnes i aprenentatge escolar.

Bloc II. Els components cognitius en l'aprenentatge escolar i la influència educativa

Tema 5. Influència educativa i components cognitius implicats en l'aprenentatge escolar. El procés de construcció de coneixement a l'escola. Els coneixements previs: organització i funcionalitat.

L'atribució de significat a l'aprenentatge. Condicions per afavorir l'aprenentatge escolar.

Aprenentatge i modificació de coneixements.

Bloc III. Els components motivacionals, afectius i relacionals en l'aprenentatge escolar i la influència educativa

Tema 6. Autoconcepte, autoestima i sistema del jo. Motivació, metes i estratègies motivadores per facilitar l'aprenentatge escolar. Les característiques motivacionals de l'alumne. Motivació i enfocaments de l'aprenentatge escolar. Intervenció educativa i motivació.

Tema 7. Representacions, atribucions i expectatives mútues en l'aprenentatge escolar. Implicacions de la representació d'un mateix i l'autoestima en l'aprenentatge escolar. Els patrons atribucionals i les expectatives de professors i alumnes en el procés i resultats de l'aprenentatge escolar. Intervenció educativa i components afectius i relacionals de l'aprenentatge escolar.

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés

Treball individual

Treball en grup

Assistència i participació a classe

Avaluació de resultats

Prova escrita o oral al final de l'assignatura

El pes de cada una de les activitats d'avaluació és el següent:

Prova escrita o oral 50%

Treball individual 20%

Treball de grup 30%

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament cada un dels apartats. En el Pla de Treball es concretaran els terminis i les possibilitats de recuperació dels apartats no superats dins el semestre en el qual s'imparteix l'assignatura. Si després de les activitats de recuperació hi ha algun apartat no superat, l'assignatura queda pendent per al proper curs acadèmic.

BIBLIOGRAFIA:

- Ausubel, D.; Novak, J.; Hanesian, H. (1989) Psicología educativa un punto de vista cognoscitivo. Mèxic: Trillas.
- Bach, E. i Darder, P. (2003). Sedueix-te per seduir. Barcelona: Edicions 62.
- Coll, C.; Martín, E.; Mauri, T.; Miras, M.; Onrubia, J.; Solé, I.; Zabala, A. (1993). El constructivismo en el aula. Barcelona: Graó.
- Coll, C.; Palacios, J.; Marchesi, A. (Comp.). (2001). Desarrollo psicológico y educación: Vol. II. Psicología de la educación escolar. Madrid: Alianza.
- Gardner, H. (1993). La mente no escolarizada. Cómo piensan los niños y cómo deberían enseñar las escuelas. Barcelona: Paidós.
- Henson, K.; Eller, B. (2000) Psicología educativa para la enseñanza eficaz. Mèxic: International Thomson.
- Mercer, N. (2001). Palabras y mentes. Cómo usamos el lenguaje para pensar juntos. Barcelona: Paidós.
- Bruning, R.H.; Schraw, G.J.; Ronning, R.R. (2007). Psicología cognitiva e instrucción. Madrid: Alianza.
- Carpena, A. (2001) Educació socioemocional a primària. Materials pràctics i de reflexió. Vic: Eumo Editorial.
- Delval, J. (2000). Aprender en la vida y en la escuela. Madrid: Morata.

Harris, P. L. (1992). Los niños y las emociones. Madrid: Alianza.
Martín, E.; Coll, C. (2003). Aprender contenidos, desarrollar capacidades: intenciones educativas y planificación de la enseñanza. Barcelona: Edebé.
Pozo, J.I.; Postigo, Y. (2000). Los procedimientos como contenidos escolares. Barcelona: Edebé.
Salmurri, F. (2005) Llibertat emocional. Barcelona: La Magrana.

Didàctica del Llenguatge I

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

L'assignatura és una introducció a l'ensenyament-aprenentatge de les llengües a l'escola. Partint d'una anàlisi de les necessitats de la societat actual, es planteja analitzar el procés d'adquisició del llenguatge oral i escrit en contextos escolars. En concret, s'estudien els diferents enfocaments de l'ensenyament de llengua i la manera com es relacionen amb els processos cognitius i amb diversos programes escolars (immersió, aula d'acollida, etc.).

Objectius

- Dotar l'alumnat dels elements teòrics que li permetin entendre la complexitat de l'ensenyament de la llengua a l'escola
- Relacionar la realitat sociolingüística amb el disseny d'estratègies per a l'ensenyament de llengua
- Proporcionar als estudiants estratègies adequades per a l'ensenyament-aprenentatge de la llengua a l'etapa d'educació primària

CONTINGUTS:

1. La llengua i l'escola
  - 1.1. La realitat sociolingüística a Catalunya i Europa
  - 1.2. El currículum de llengua a Educació infantil i Primària
  - 1.3. La comunicació a l'aula
  - 1.4. La competència professional i comunicativa dels docents
2. La llengua i l'aprenent
  - 2.1. El procés d'adquisició del llenguatge (L1 i L2)
  - 2.2. Anàlisi del desenvolupament del llenguatge a l'etapa d'Infantil i a cicle inicial de Primària
  - 2.3. Adquisició de la literacitat i desvetllament de la consciència metalingüística
  - 2.4. Fonaments i característiques dels programes d'immersió lingüística
3. L'aprenentatge de la lectoescriptura
  - 3.1. Alfabetització i aprenentatge del codi escrit: concepte de lectura i d'escriptura
  - 3.2. Metodologies i enfocaments específics per a l'aprenentatge de la lectoescriptura
  - 3.3. Evolució de la llengua escrita: anàlisi de textos d'infants d'Educació Infantil i cicle inicial de Primària
  - 3.4. El procés de lectoescriptura i la immersió lingüística

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés:

L'avaluació de l'assignatura és continuada. Al llarg del semestre, l'alumnat realitzarà diverses tasques orals i escrites, individuals i grupals, a dins i a fora de l'aula, que d'acord amb un pla de treball li permetran anar assolint els continguts de l'assignatura. Els professors en faran el seguiment a les sessions de treball dirigit i a les tutories individuals.

Convé tenir en compte que:

Qualsevol activitat escrita que presenti deficiències formals, de normativa o de redacció, no serà avaluada de contingut (es tolerarà un màxim de 10 errors normatius d'ortografia, lèxic, morfosintaxi, fonètica).

Pel que fa a les activitats orals, es tindran en compte els criteris de correcció propis de l'estàndard oral i l'aplicació i seguiment de les pautes de producció de textos orals proposades a l'assignatura Tècniques de comunicació i d'expressió de 1r curs del Grau.

Avaluació de resultats:

La nota final de l'assignatura serà el resultat de cinc notes parcials, que convé tenir aprovades per separat, i en els percentatges que s'indiquen a continuació:

- Resolució de casos (en grup) 40%
- Examen parcial I (a mig semestre) 15%
- Examen parcial II (al final del semestre) 15%
- Enregistrament i anàlisi de la parla d'un infant (en grup) 15%
- Recollida i anàlisi de produccions escrites d'un infant (en grup) 15%

La recuperació d'una o més parts es farà durant la setmana de proves d'avaluació.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Arenas i Sampera, Joaquim; Muset i Adel, Margarita. La immersió lingüística a Catalunya, un projecte compartit. Vic: Eumo Editorial, 2008.
- Bibiloni, G. Llengua estàndard i variació lingüística. València: 3i4, 1997.
- Bigas, M.; Correig, M. Didáctica de la lengua en la educación infantil. Madrid: Síntesis, 2001.
- Bikandi, Uri Ruiz. Didáctica de segundas lenguas para la educación infantil y primaria. Madrid: Síntesis, 2000.
- Cassany, D. i altres. Ensenyar llengua. Barcelona: Graó, 2006.
- Fons, Montserrat. Llegir i escriure per viure. Barcelona: La Galera, 2003.
- Forés, P. i altres. Contes per parlar: una proposta de treball per a la Immersió a Parvulari. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Mollà, T. Manual de sociolingüística. València: Bromera, 2002.
- Payrató, L. Català col·loquial. València: Universitat de València, 1996.
- Sanz, G. Comunicació efectiva a l'aula: tècniques d'expressió oral per a docents. Barcelona: Graó, 2005.
- Vila, I. (coord.). Bilingüisme i educació. Barcelona: Ediuoc/Proa, 1998.
- Voltas, M. (coord.). La immersió lingüística a parvulari. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament, 1989.

Complementària

- Alcoverro, C. "La llengua oral en la infància" Escola Catalana, núm. 433, 2006.
- Artigas, R.(coord.). Habilitats comunicatives. Una reflexió sobre les usos lingüístics. Vic: Eumo Editorial, 1999.
- Diversos autors "La immersió als Països Catalans". Escola Catalana, 272, 1990 (número monogràfic)
- Diversos autors Ponències, comunicacions i conclusions. Segon simposi sobre l'ensenyament

del català a no-catalanoparlants. Vic: EUMO Editorial, 1992.
Boix, E.; Vila, F.X. Sociolingüística de la llengua catalana. Barcelona: Ariel, 1998.
López del Castillo, L. Llengua estàndard i nivells de llenguatge. Barcelona: Laia, 1976.

Reviestes

Articles de didàctica de la llengua i la literatura
Aula d'Innovació Educativa
Escola Catalana
Guix
In-fàn-ci-a

Webgrafia

Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació: www.edu365.cat
Institut d'Estudis Catalans: www.iec.cat
Serveis Lingüístics de la UVic: www.uvic.cat/sl/index.php
XTEC (Xarxa de Telecomunicacions Educatives de Catalunya): www.xtec.cat
Immersió Lingüística: revista d'Ensenyament integrat de Llengües i Continguts:
<http://www.xtec.cat/sedec/iepi/revista.htm>
Conclusions de la comissió Nova Immersió i canvis metodològics. Els programes de canvi de llengua de la llar a l'escola: aspectes metodològics i organitzatius:
http://www20.gencat.cat/docs/Educacio/Documents/ARXIUS/consell-comissio_immersio.pdf

Fonaments i Estratègies d'Atenció a la Diversitat

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

L'assignatura té els següents objectius:

Proporcionar el coneixements bàsics per a analitzar, interpretar i valorar les realitats actuals en l'atenció a la diversitat de l'alumnat en els entorns escolars i educatius en general.

Aportar elements per a la reflexió crítica a l'entorn dels processos d'atenció a l'alumnat en el marc educatiu actual i en el d'una escola inclusiva.

Proporcionar els coneixements i destreses fonamentals per organitzar, planificar i desenvolupar l'activitat professional en el context una escola oberta a la diversitat de tot l'alumnat

CONTINGUTS:

Atenció a la diversitat en els àmbits escolars i educatius: aspectes generals

Conceptes bàsics.

Principals paradigmes en l'àmbit internacional.

Inclusió escolar: els fonaments.

Polítiques educatives, diversitat i inclusió. Recomanacions d'organismes internacionals.

Enfocaments i fonts bàsiques d'organització multidimensional de l'atenció a la diversitat en entorns generals normals

El Disseny Universal de l'Aprenentatge i de la Instrucció

L'Ensenyament Multinivell

Pràctiques educatives en aules inclusives

Aportacions des d'enfocaments multidimensionals

Evidències en estudis internacionals

Identificació de necessitats: el què i el per a què

Suports individualitzats,

Comunicació a l'aula

Gestió de l'aula

Treball cooperatiu

Ajuts tècnics

Planificació per a tots i totes

Planificació individualitzada

Atenció a la diversitat en el marc escolar català i espanyol

Atenció a la diversitat. Polítiques i regulacions normatives

Organització de l'atenció a la diversitat en serveis de sector

Provisió i finançament de serveis i suports

Mesures en sectors: Plans Educatius d'entorn

La comunitat educativa. Xarxa de suports naturals

Organització en atenció a la diversitat en centres escolars

Dispositius didàctics i organitzatius d'atenció a la diversitat

Planificació de l'atenció a la diversitat en els centres.

Planificació a les aules

Planificació individualitzada

Aplicacions d'enfocaments multidimensionals en el nostres contextos escolars: Plans per a tothom i individualitzats.

Processos d'escolarització de l'alumnat

L'alumnat amb necessitats educatives específiques i especials a Catalunya i l'Estat espanyol

Discapacitat: principals conceptes

Els alumnes que tenen necessitats educatives especials.

Els alumnes amb necessitats educatives específiques derivades de la incorporació tardana al sistema educatiu o derivades de situacions socioeconòmiques especialment desfavorides.

AVALUACIÓ:

Els alumnes seran avaluats a partir dels següents elements d'avaluació continuada:

Un examen al final del semestre (50%)

Un treball en grup (20%)

Activitats individuals (30%)

Per aprovar l'assignatura els estudiants hauran d'haver superat tots aquests element d'avaluació.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

Booth, T.; Ainscow, M.(2002). Index For Inclusion Developing Learning and Participation in Schools. CSIE, UK.

Collicott, J. (2000). Posar en pràctica l'ensenyament multinivell: estratègies per als mestres. Suports Revista Catalana d'Educació Inclusiva. Vol. 4, núm. 1, p. 87-100.

Echeita, G. (2006). Les Politiques Educatives envers l'alumnat amb necessitats educatives especials. Ente la complaença i la necesitat d'un canvi radical en la perspectiva.: Suports, Revista Catalana d'Educació Inclusiva. Vol. 10 Núm. p. 11 15.

European Agency for Development in Special Needs Education (2003). Educación inclusiva y prácticas eficaces en el aula. Denmark: EADSNE.

Giné, C. (2006). Reflexions sobre l'educació dels alumnes amb necessitats educatives especials: una anàlisi de la situació actual i de les perspectives de futur: * Suports, Revista Catalana d'Educació Inclusiva. Vol. 10 Núm. p 21 24.

Huguet, T. (2006). Aprendre junts a l'aula. Una proposta inclusiva. Barcelona: Graó.

Pujolàs, P. (2002). Aprendre junts alumnes diferents. Els equips d'aprenentatge cooperatiu a l'aula. Vic: Eumo Editorial.

Pujolàs, P. (2008). 9 ideas clave. El aprendizaje cooperativo. Barcelona: Graó.

Ruiz, R. (2008) Plans Múltiples i personalitzats per a l'aula inclusiva. Vic: Eumo Editorial.

UNESCO (2001). Understanding and responding to Children's Needs in Inclusive Classrooms. A Guide for Teachers. París: UNESCO.

Complementària

Bryson, J. (2003). Universal Instructional Design in Postsecondary Settings. An implementation guide. Learning Opportunities Task Force. Richmond Hill. Recuperat el 10 de març de 2007, de: <http://www.loft.ca>

Bursgtahler, S.H.; Cory R. (2008). Universal Design in Higher Education. From Principles to Practice. Cambridge MA: Harvard Education Press.

Collicott, J. (1991). Implementing Multilevel Instruction: Strategies for Classrooms Teachers. Dins: Porter, G. i Richler, D. Changing Canadian Schools: Perspectives on Inclusion and Disability. Toronto: The Allen Roeher Institute, p. 9-34.

European Agency for Development in Special Needs Education (2005b). Principios fundamentales de la educación de Necesidades Especiales. Recomendaciones para responsables políticos. Denmark: EADSNE.

Farrell, P.; Ainscow, M (2002). Making Special Education Inclusive. London: David Fulton Publishers.

Palmer. J. (2003). Universal Instructional Design Implementation Guide. Teaching Support Services. LOTF, Government of Ontario

Rose, D.; Meyer, A. (2002). Teaching Every Student in the Digital Age: Universal Design for Learning. Alexandria, VA: ASCD.

Ruiz, R. (2008). Plans múltiples i personalitzats per a l'aula inclusiva. Vic: Eumo Editorial.

Spooner, F.; Baker, J.N.; Harris, A.A.; Ahlgim-Delzell, L.; Browder, D.M., (2007). Effects of Training in Universal Design for Learning on Lesson Plan Development. Remedial and Special Education, Vol. 28, No 2, (2007),108-116.

Pràctiques I (seminari i estada a l'escola)

Crèdits: 8.00

TIC Aplicades a l'Educació

Crèdits: 4.00

OBJECTIUS:

1. Prendre consciència de les implicacions socials i educatives de les tecnologies de la informació i de la comunicació en la societat actual i especialment en l'àmbit educatiu.
2. Conèixer els principis didàctics i pedagògics de la utilització de les TIC en els processos d'ensenyament-aprenentatge.
3. Potenciar la capacitat dels estudiants d'integrar curricularment la tecnologia de la informació i de la comunicació com a eines d'ensenyament-aprenentatge, i potenciar la innovació educativa i professional.
4. Conèixer eines i recursos digitals per a l'aprenentatge i el coneixement, i les metodologies d'aplicació a l'aula.

CONTINGUTS:

1. Implicacions socioeducatives de la Societat de la Informació
2. Principis didàctics i pedagògics de la utilització de les TIC en els processos d'ensenyament-aprenentatge
3. Avaluació i ús de recursos i eines digitals a l'aula

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés:

Acompliment del pla de treball.
Procés individual d'aprenentatge seguit per cada estudiant.
Procés de treball de grup seguit per cada equip de treball.
Tutories individuals pel seguiment de les activitats de classe.
Tutories de petit grup pel seguiment del treball.

Avaluació de resultats:

Realització de treballs (70%).
Examen de continguts de l'assignatura (30%)

Caldrà que cadascuna d'aquestes notes tingui un valor igual o superior a 5 per tal d'aplicar els percentatges corresponents. En cas contrari, es podrà recuperar la part suspesa a la setmana de recuperacions.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

Cabero, J. (coord.). Nuevas tecnologías aplicadas a la educación. Madrid: McGraw-Hill, 2006.
Castells, M. La era de la información. Economía, sociedad y cultura. Vol. 1, 2, 3. Madrid: Alianza, 1997.
Monereo, C.; Badia, A.; Domènech, M.; Escofet, A.; Fentes, M. Internet y competencias básicas. Barcelona: Graó, 2005.
Sardelich, M.E. Las nuevas tecnologías en educación. Aplicación e integración de las Nuevas Tecnologías en el desarrollo curricular. Vigo: Ideaspropias Editorial, 2006.
Wolton, D. Internet ¿y después? Una teoría crítica de los nuevos medios de comunicación. Barcelona: Gedisa, 2000.

Complementària:

Bartolomé, A.R.; Cabanellas, I.; Andrea Contin, S.; Grané, M.; Sanmartí, N. Las tecnologías de la información y de la comunicación en la escuela. Barcelona: Graó, 2002.
Gros, B. El ordenador invisible. Hacia la apropiación del ordenador en la enseñanza. Barcelona: Gedisa EDIUOC, 2000.
Martínez, F.; Prendes, M.P. Nuevas tecnologías y educación. Madrid: Pearson, 2004.
Ortega, J.A.; Chacón, A. (coord.) Nuevas tecnologías para la educación en la era digital. Madrid: Pirámide, 2007.
Pérez, A.; Redondo, S. Projectes telemàtics a l'educació primària: un recurs per transformar l'escola. Barcelona. Editorial UOC, 2006.
Rhonda, M. Enseñar al profesorado cómo utilizar la tecnología. Barcelona: Editorial UOC. 1994.
Sancho, J.M. (coord.) Para una tecnología educativa. Barcelona: Gedisa, 2000.
Tisseron, S. Internet, videojocs, televisió... Barcelona: Graó, 2006.

Webs recomanades:

Departament d'Educació: <http://www.gencat.cat/educacio>
Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya (XTEC): <http://www.xtec.es>
Ajuntament de Barcelona. Educació: <http://www.bcn.es/educacio/>
Unesco: <http://www.unesco.org>
Pangea, Internet solidario: <http://www.pangea.org>
Mitjans. Xarxa d'Educadors i Comunicadors: <http://mitjans.pangea.org/>
Intercambiar información y experiencias en educación especial:
<http://guindo.pntic.mec.es/~gherrero/nee.htm>
Enciclopedia virtual de Tecnología Educativa: <http://dewey.uab.es/pmarques/evte.htm>
EDUTECH (Revista electrónica de Tecnología Educativa):
<http://www.uib.es/depart/gte/revelec.html>
Revista Quaderns Digitals: <http://www.quadernsdigitals.net/>
Portal Educatiu de la Generalitat de Catalunya: <http://www.edu365.com>
Portal de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals: <http://www.edu3.cat>
Portal educativo CNICE (MEC) Educación y TIC (AulaTIC): <http://www.aulatic.com>